Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 129 (5990). 5 июль, 1977 йил ⊙ СЕШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

САМИМИЙ МИННАТДОРЧИЛИК

СССР Олий Совети Президиуми Раиси лавозимига сайланганлигим муносабати билан ватанимизнинг турли томонларидан, шунингдек чет эллардан мени табриклаган, қутлаган ва самимий истаклар билдирилган жуда кўп мактублар ҳамда телеграммалар олинди ва ҳамон олинмоқда.

Афсуски, шу мактублар ёки телеграммаларнинг ҳар бирига алоҳида жавоб бериш имконияти йўқ. Шунинг учун ҳам «Правда» ва «Известия» газеталаридан фойдаланиб, менга ўзларининг эзгу туйғуларини изҳор этган ҳамма кишиларга шу газеталар орқали ўзимнинг самимий миннатдорчилигимни билдиришни мумкин деб ҳисобладим.

Совет кишиларининг, коммунистлар ва партиясизларнинг самимий ва тўлқинлантирувчи мактублари мени хушнуд этди. Эзгу тилакларингиз учун, партияга билдирган ишончингиз учун, унинг ишига садоқатингиз учун, азиз ватандошлар, сизларга раҳмат айтаман. Мана шуларнинг ҳаммаси мени руҳлантиради, янги куч-ғайрат, бардамлик бағишлайди, совет халқининг бахт-саодати ва фаровонлиги йўлида, коммунизм тантанаси йўлида тинмай ишлаш орзусини кучайтиради.

Социалистик давлатлардаги дўстларимизга, коммунистик ва миллий-озодлик ҳаракати арбобларига самимий, ўртоқларча қутловлари учун алоҳида миннатдорчилик билдиришни истар эдим.

Чет мамлакатларнинг табрикномалар йўллаган давлат ва жамоат арбобларига, ташкилотларига ва гражданларига чуқур миннатдорчилик билдираман. Улар менинг фаолиятимни халқаро муҳитни соғломлаштириш билан, қуролланиш пойгасига қарши, мустаҳкам ва адолатли тинчлик учун кураш билан боғлаганликларини ғоят қадрлайман.

Ленин партиясининг аъзоси, социалистик давлат гражданн сифатида менинг учун совет халқига, Октябрь революциясининг ўлмас ғояларига, тинчлик ва социал тараққиёт ишига хизмат қилишдан кўра юксакроқ бурч йўқ. Ўзимнинг бутун билимимни, тажриба ва кучимни бундан кейин ҳам мана шу мақсадларга бағишлайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ГИМНИ

С. МИХАЛКОВ, Г. ЭЛЬ-РЕГИСТАН тексти.

А. В. АЛЕКСАНДРОВ музикаси.

Эркин ўлкалардан Улуғ Русь диёри
Яратди қудратли, аҳил оила.
Бирлаштирди мангу халқлар ихтиёри,
Совет Иттифоқи, яша ва гулла!

Озод Ватанимиз, ортсин шон-шуҳратинг,
Эллар метин дўстлигин меҳвари!
Ленинча Партия — халқнинг куч-қудрати,
Бошлар ғолиб коммунизм сари!

Бизга эрк қуёши бўрон оша балқди
Ва Ленин ёритди йўлларимизни:
Адолат учун у отлантирди халқни,
Руҳлантирди мардлик, меҳнатга бизни!

Озод Ватанимиз, ортсин шон-шуҳратинг,
Эллар метин дўстлигин меҳвари!
Ленинча Партия — халқнинг куч-қудрати,
Бошлар ғолиб коммунизм сари!

Ўлмас коммунизм порлоқ ғоялари
Юртнинг келажагин ёритар аён,
Қўлларда Ватаннинг музаффар ялови,
Унга қалбларимиз содиқ ҳар қачон!

Озод Ватанимиз, ортсин шон-шуҳратинг,
Эллар метин дўстлигин меҳвари!
Ленинча Партия — халқнинг куч-қудрати,
Бошлар ғолиб коммунизм сари!

Комил ЯШИН, Асқад МУХТОР, МИРТЕМИР, Эркин ВОҲИДОВ, Абдулла ОРИПОВ, Жуманиёз ЖАББОРОВ таржимаси.

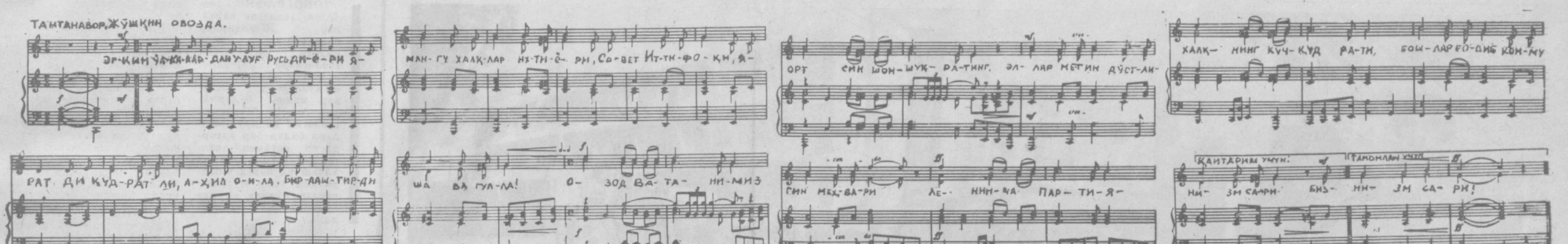

ҒЎЗА ТУПЛАРИНИНГ ҚАЛИНЛИГИНИ САҚЛАЙЛИК!

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Тошкент область партия комитети Қуйи Чирчиқ районидаги Ленин номли колхознинг 1977 йил пахта ҳосилини йиғиб-териб олишни бошлагунга қадар ғўзанинг нормал қалинликда бўлишини таъминлаш юзасидан белгилаган тадбирларини маъқуллади.

Область партия комитети район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотларига беш кунлик муддат ичида ушбу тадбирларни коллектив йиғилишларида муҳокама қилиш вазифасини топширди. Ҳар бир колхоз ва совхозда терим мавсуми бошлангунга қадар мавжуд ғўза қалинлигини тўла сақлаб қолиш, эртаки ва мўл ҳосил етиштириш имконини берувчи конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш зарур. Бу тадбирлар давлатга пахта сотиш юзасидан 1977 йил учун олинган социалистик мажбуриятнинг сўзсиз бажарилишини таъминлайди.

«Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газеталари редакцияларига, область радиоси ва телевидениесига область пахтакорларининг гектарларда кўчат қалинлигини нормал сақлаб қолиш ҳамда зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш юзасидан социалистик мусобақасини кенг ёритиб бориш топширилди.

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАГИ ЛЕНИН НОМЛИ КОЛХОЗНИНГ 1977 ЙИЛ ҲОСИЛ ЙИҒИМ-ТЕРИМИГА ҒЎЗА ТУПЛАРИ ҚАЛИНЛИГИНИ САҚЛАБ ҚОЛИШ БЎЙИЧА ТАДБИРЛАРИ

Қуйи Чирчиқ районидаги Ленин номли колхоз меҳнаткашлари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди тарихий қарорларини ҳаётга татбиқ эта бориб ҳамда 1977 йил топшириқларини ва умуман беш йилликни муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ ҳаракатига қўшилиб пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини парваришлаш ва юқори ҳосил тўплаш учун агротехника комплекси тадбирларини ўз вақтида ва сифатли ўтказиш борасида жадал суръатда иш олиб бормоқдалар.

Юбилей йилининг дастлабки кунлариданоқ дала ва фермаларда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини, чорва моллари маҳсулдорлигини, қишлоқ хўжалиги барча тармоқлари самарадорлигини ошириш резервларидан рационал фойдаланиш, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш бўйича оширилган социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш юзасидан бошланган мусобақа кенг қулоч ёйдирилди.

КПСС Марказий Комитетининг май (1977 йил) Пленуми қарорларининг умумхалқ муҳокамаси, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумдаги докладидан ва СССР Конституциясининг янги лойиҳасидан келиб чиқадиган вазифалар колхоз меҳнаткашлари ижодий активлигини жўш урдириб юборди.

Ўрток Л. И. Брежневнинг СССР Олий Совети Президиуми Раиси қилиб сайланганлиги колхозимиз барча аъзолари томонидан якдиллик билан маъқулланди ва қизғин қўллаб-қувватланди.

Коммунистик партия ва совет ҳукуматининг давлатимизни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, социалистик демократияни янада гуллаб-яшнаши, халқ моддий фаровонлигини ошириш ҳақидаги ғамхўрлигига жавобан колхоз меҳнаткашлари ҳар гектар майдондан камида 44 центнердан пахта ҳосили етиштириш бўйича қабул қилинган социалистик мажбуриятни ошириб бажариш учун ғайрат-шижоатларини янада оширишга қарор қилдилар. Бу вазифани бажариш учун колхоз пахтакорлари юқори ҳосилга пухта замин тайёрладилар. Бу йилги оби-ҳаво шароитининг ноқулай келишига қарамай колхозчиларнинг зўр уюшқоқлиги, омилкорлиги, фидокорона меҳнатлари туфайли ҳар бир гектарда ғўза ниҳолларининг тўлиқ бўлиши таъминланди. Шу кунгача пахта экилган ҳамма майдонлардаги ғўзалар 4 марта культивация, 3 марта чопиқ қилинди, 2 марта суғорилди ва озиқлантирилди. Ўрта ҳисобда ҳар гектар майдонда 123 минг туп кўчат сақлаб қолиниши таъминланди.

Область пахтакорлари совети маслаҳатини бажара бориб, правление ва партком аъзолари ҳамда колхоз мутахассисларидан тузилган дала ишлари сифати бўйича комиссия яганалаш ва ниҳолларга биринчи цикл ишлов беришдан сўнг ҳамма майдонларда ғўза ниҳолларининг аҳволини кўздан кечирди. Майдонлардаги ғўза тупларининг қалинлиги бригадирларнинг, механизаторларнинг, сувчиларнинг ва пахтачилик бригадаси аъзоларининг актлари бўйича комиссияга топширилди.

Ҳали олдинда мўл ҳосил учун курашнинг масъулиятли босқичи турибди. Бу ҳар гектар майдонда қолдирилган кўчат тупларини бутунлай асраб қолишни таъминлаш, ҳар тупда 12-13 тадан бўлиқ кўсак бўлишига эришиш ва уларни тўлиқ очилгунига қадар сақлаб қолишдан иборатдир. Шуларни ҳисобга олиб колхоз правлениеси ва партия ташкилоти июль-август ойини ҳосил тўплашда зарбдор икки ойлик деб эълон қилди ва қуйидаги тадбирларни амалга оширишни белгилади:

Ғўза ниҳоларини парваришлашни янада кучайтириш таъминланади. Қолоқ участкалардаги ғўзалар ўсишини тезлаштириш мақсадида уларни алоҳида парвариш қилишга эътибор берамиз. Культиватор ишчи органлари энига камида 60-70 сантиметр, ариқларни юмшатиш чуқурлиги 10-12 сантиметр, катор оралари ўрталари 18-20 сантиметр бўлишини таъминлаш мақсадида культивация сифати бўйича назорат ўрнатамиз.

Ҳар бир культиваторга камида 35-37 ишчи органи осилади. Уларни қатъий шаблон бўйича ўрнатамиз ва ҳар доим ўткирланган ҳолатда сақлаймиз. Тупроқнинг кесишиш қисмидаги оғиш бурчагига катъий амал қилинади.

Шарнир қўшилмалари оралиғида катта емирилиш бўлган ва ғилдирак чизиғидан ишчи органнинг охиригача 25 миллиметрдан кўп оғишда бўлган культиваторларни ишга чиқармаймиз.

Ҳамма тракторларнинг орқа ғилдиракларига оптекателлар, культиваторларга ҳимоячи мосламалар ўрнатамиз. Культиваторларнинг рамалари ва ишчи органларини ўраш учун яроқсиз камералар эски резиналари ва қоп-қанорлардан фойдаланамиз.

Қатор ораларига ишлов беришда тракторларни биринчи культивация пайтидаги изидан юришига қатъий риоя қиламиз. Бу пайкал охирида тракторларни янги жойлардан қайтармаслик ва ўсимликларни ортиқча нобуд қилмаслик имконини беради.

Ўсимлик ва унинг ҳосил шохчаларини шикастланишига йўл қўймаслик мақсадида фақат пайкал четларида, суғориш ариқлари ёнларида ва ўсимлик суст ривожланган участкаларда қўл кучи билан чопиқ ўтказамиз.

Қолган майдонларда пайдо бўлаётган бегона ўтлар сувдан сўнг тупроқ етилиши билан қўлда юлиб ташланади.

Ғўзаларни ўз вақтида сифатли қилиб суғоришга, сувдан рационал фойдаланишга эришамиз. Шу мақсадларда ўқ ариқлар фақат шу иш учун мослаштирилган «КБН—0.35» агрегати билан олинади.

Ҳар бир сувчи учун секундига 10 литр сув норма қилиб қўйилди. Сувчиларнинг ҳаммаси тунги суғоришда иштирок этадилар. Улар махсус кийим-кечаклар, фонар ва мунтазам равишда иссиқ овқат билан таъминлаб турилади.

Суғориш ишлари кечасию-кундузи тўхтовсиз олиб борилади. Сувдан фойдаланиш коэффициентининг 95 процентдан кам бўлмаслигига эришилади.

Ер ости сувлари юза жойлашган участкаларга биринчи навбатда сув таралади. Барча карталар сувдан чиқарилгандан сўнг ўша участкаларга сув қўйилади.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши ўз вақтида кескин кураш олиб бориш мақсадида ҳар 40—50 гектар ерга биттадан кузатувчи ажратилган. Улар зараркунанда борлиги аниқланган участкаларни аниқ белгилайдилар. Ҳашаротни йўқотиш учун зудлик билан амалий чора кўрилади.

Асосий эътибор айрим участкалардаги ривожланишдан ортда қолаётган ғўзаларни яхши ғўзаларга тенглаштириб олишга қаратилади. Бунинг учун ана шундай участкаларнинг ҳар гектарига 15 тоннадан органик ўғит солинади ва жадал суръатлар билан ишлов берилади. Бу участкаларда ишнинг сифатли бўлишини таъминлаш учун тажрибали механизатор ва сувчилар ажратилган, шунингдек, колхоз правлениеси ва партия комитети аъзоларидан масъул киши бириктирилган.

Ғўза қалинлигини нормал сақлаб қолиш юзасидан колхозчиларнинг манфаатдорлиги оширилади, ҳам маънавий, ҳам моддий жиҳатдан рағбатлантириш тадбирлари ҳам кенг қўлланилади.

Терим бошлангунга қадар ҳар гектар ерда камида 122 минг туп кўчат сақлаб қолишга эришган коллективларда сифат комиссиясининг тавсиясига биноан ҳақиқий ишҳақига қўшимча равишда механизаторлар учун ойлик маошининг 53 проценти, сувчилар учун 40 процент ва бригаданинг бошқа аъзолари учун 30 проценти миқдорида мукофот тўланади.

Белгиланган барча агротехника тадбирларининг ўз вақтида сифатли амалга оширилишини қатъий назорат қилиб бориш учун колхоз правлениеси, партия комитети, халқ контроли группаси, ревизия комиссияси аъзоларидан ҳамда хўжалик мутахассисларидан иборат махсус комиссия тузилган. Ғўзага ҳар бир цикл ишлов беришдан сўнг комиссия далаларни текшириб чиқади. Ўз фикр, мулоҳазаларини колхоз правлениеси ва партия комитети йиғилишларида баён қилади.

(Бу тадбирлар бригада бошлиқлари йиғилишида, колхоз правлениеси ва партия комитетининг қўшма кенгашида муҳокама этилиб, қабул қилинган).

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Совети область районлари, колхозлари ва совхозлари ўртасида дон йиғиштириб олиш ва давлатга топшириш юзасидан ўтказилган беш кунлик (26—30 июнь) социалистик мусобақага якун ясади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи **Пискент районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ С. Д. Сайдалиев, район ижроия комитетининг раиси М. Халилов, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари ишчи-хизматчилари касаба союзи район комитетининг раиси А. Гиззатуллин, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича давлат инспектори М. Парпибоев) берилди. Район ғаллакорлари давлатга бошоқли дон сотиш йиллик планини 93,7 процент, шу жумладан беш кунлик планни 21,5 процент қилиб бажардилар.

Байроқ Қуйи Чирчиқ районидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи Юқори Чирчиқ районидаги **«Паркент» совхозига** (совхоз директо- Ғ. Аъзамхўжаев, партия комитетининг секретари М. Қобулов, ишчилар комитетининг раиси О. Турсунов) берилди. Совхоз ишчилари ғалла сотиш йиллик планини 59,3 процент, шу жумладан беш кунлик планни 31,8 процент қилиб бажардилар.

Байроқ Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхозтехникумидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи Юқори Чирчиқ районидаги **«Ўзбекистон» колхозига** (колхоз раиси А. Цой, партия комитетининг секретари С. Турсунов, касаба союз комитетининг раиси М. Мирзааҳмедов) берилди. Колхоз ғаллакорлари давлатга бошоқли дон сотиш йиллик планини ўтган беш кунликда 42,2 процентга бажардилар.

Байроқ Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозидан олиб берилади.

Область план бошқармасига илғор ғаллакорларга сотиш учун Пискент районига, «Паркент» совхозига ва «Ўзбекистон» колхозига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

ЧИНОЗ. Киров номли колхознинг Равшан Ўрисбеков бошлиқ бригадаси заршунослари ғўза ниҳолларига ишлов бериш, озиқлантириш, суғориш ишларини бир-бирига боғлаб олиб боришяпти. Пахтакорлар юбилей йилида мавжуд 80 гектар майдоннинг ҳар гектаридан эллик центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш учун курашмоқдалар. Ҳозир далаларда ғўзалар текис шоналаб, ҳосил нишонасини кўрсатаяпти. Ғўзаларни қондириб суғоришда сувчилардан Н. Наврўзқулов, Э. Зулфиев, Ф. Абдуллаевлар ўз ҳамкасбларига ўрнак бўлаётирлар.

Х. ШЕРОВА.

* * *

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ. Қўлдош Эргашев бошлиқ бригада аъзолари Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги байрам қилинадиган йилда ҳар гектар майдондан 50 центнердан пахта, 200 центнердан каноп пояси топшириш мажбуриятини олиб меҳнат қилмоқдалар. Ҳозир бригада далаларида иш қизғин. «Коммунизм» колхозининг бу бригадаси аъзолари зиммаларидаги юксак мажбуриятни бажариш учун ғўза ва каноп ниҳолларига агротехника қоидалари асосида ишлов бермоқдалар.

Г. ЖЎРАЕВА.

* * *

БЕКОБОД. «Победа» колхозининг тажрибали деҳқон Қ. Иброҳимов бошчилик қилаётган бригадаси пахтакорлари 165 гектар майдонда 40 центнердан ҳосил кўтариш учун курашмоқдалар. Ғўза парвариши агротехника қоидалари асосида олиб борилаётганлиги учун ҳозир ҳар туп ниҳолда 8—9 тадан шона ва гул бор. Ғўза парваришида бригада механизаторлари алоҳида ўрнак кўрсатишяпти. Кўчимбой Очилов, Алмон Бердиқулов сингари механизаторлар кунига 7—8 гектар майдонга сифатли ишлов бераётирлар.

З. ЮСУПОВ.

ЯНГИЙЎЛ. Социалистик мусобақа якунига кўра Тилламирза Хўжамқулов бошлиқ бригада пахтакорлари колхоз правлениеси ва партия ташкилотининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритдилар. Фрунзе номли колхознинг бу бригадасида ғўза парвариши уюшқоқлик билан олиб борилаяпти. Ниҳолларга ишлов беришда механизаторлар Э. Тойбеков, И. Давронбеков, сувчилар А. Сиддиқов, К. Ўрозалиев, А. Омонбоевлар алоҳида намуна кўрсатишмоқда. Меҳр билан парваришланаётган ғўза ниҳоллари қийғос гуллаяпти. Бригада заршунослари юбилей йилида 94 гектар майдондан 40 центнердан «оқ олтин» ҳосили кўтариш учун барча куч ва имкониятларни ишга солмоқдалар.

В. БОБОХОНОВ.

РАЙОН СОВЕТИНИНГ СЕССИЯЛАРИ

Республикамиз пойтахтида маҳаллий Советларнинг КПСС Марказий Комитетининг май (1977 йил) Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги докладида айтилган қоида ва хулосалардан келиб чиқадиган вазифаларини муҳокама этган янги чақириқ меҳнаткашлар депутатлари район Советларининг биринчи сессиялари бўлиб ўтди.

Сессияларда ташкилий масалалар кўриб чиқилди.

Советлар ижроия комитетларининг раислари қилиб қуйидагилар сайланишди:

Ленин район Совети—М. М. Қаҳҳоров.

Октябрь район Совети — Ғ. Абдурасулов.

Киров район Совети — А. С. Расулов.

Куйбишев район Совети — Б. К. Алиев.

Собир Раҳимов район Совети —Г. В. Рафиқов.

Фрунзе район Совети — Б. И. Бекмирзаев.

Ҳамза район Совети — Д. Шаҳбозов.

Чилонзор район Совети — А. М. Карасева.

Сергели район Совети — С. Р. Раҳмонов.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАҒАЛ ХАШАК ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 4 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — бир кунлик ўсиш, иккинчи устун — мавсум бошидан буён.

Калинин	0,4	77,6
Бўка	2,6	75,2
Пискент	1,2	72,1
Ўрта Чирчиқ	0,1	72,1
Оққўрғон	0,3	71,8
Бекобод	1,2	71,4
Қуйи Чирчиқ	0,6	70,5
Орджоникидзе	1,6	69,4
Оҳангарон	0,4	67,1
Чиноз	0,9	64,9
Тошкент	—	64,8
Янгийўл	1,0	61,2
Юқори Чирчиқ	1,0	60,4
Бўстонлиқ	0,6	54,6
Область бўйича:	0,9	69,2

СССР КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

МИЛЛИОНЛАРНИНГ БАХТ ҚОМУСИ

ИШЧИ ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

«СССР гражданлари соғлиқларини сақлаш ҳуқуқига эгадирлар.

Бу ҳуқуқ давлат соғлиқни сақлаш муассасалари томонидан бепул малакали медицина ёрдами берилиши билан; гражданларни даволаш ва соғлиқларини мустаҳкамлаш учун хизмат қиладиган муассасаларни кўпайтириш билан; кенг профилактика тадбирларини ўтказиш билан таъминланади».

Бу гаплар СССР янги Конституцияси лойиҳасининг 42-моддасида айтилган. Дарҳақиқат, ишчи ва хизматчиларга, барча меҳнаткашларга давлат томонидан катта ғамхўрлик қилиш, жумладан бепул медицина хизмати кўрсатиш бизнинг мамлакатимизда жуда яхши йўлга қўйилган. Бизда беморнинг шифо топиши маблағнинг йўқлиги таҳликаси остида қолмайди. Фақат шугина эмас, жойларда касалликнинг олдини олиш учун ҳам жуда кенг миқёсда тадбирлар амалга оширилади. Йирик корхона ва ташкилотлар ҳузуридаги профилакторийлар хизмати мана шу мақсадга қаратилган. Бу профилакторийларда касалликнинг олдини олиш ва ҳордиқ чиқариш учун махсус меҳнат отпускасидан фойдаланиш шарт эмас. Медицина ёрдамига муҳтожлик сезган ҳар бир ишчи ҳар куни ишдан бўш пайтларида, ҳафтанинг икки дам олиш кунида мана шундай профилакторийларда дам олиши ва даволаниши учун барча шарт-шароитлар муҳайё этилган.

Областимиздаги йирик завод ва фабрикаларда профилакторийлар қурилишига тобора кўпроқ эътибор берилмоқда. Ангрен керамика комбинати ҳузуридаги улкан профилакторийнинг ишга туширилиши мазкур коллективда катта воқеа бўлди. Қисқа давр ичида бу даргоҳ ишчи ва хизматчиларнинг энг севимли жойига айланиб қолди. Тоғ ёнбағрида жойлашган гўзал манзарали оромгоҳда икки кунгина ҳордиқ чиқариш бутун ҳафта мобайнида кайфиятнинг яхшиланиши ва меҳнатнинг самарали бўлишига олиб келади. Профилакторийда медицина ёрдами кўрсатиш ҳам кенг кўламда ташкил этилган.

Шифохона врачлари Гусеин Алиев, Зоя Пак, ҳамширалар Лида Авилова, Муҳаббат Бўриеваларнинг хизматидан барча мамнун. Бош врач Абдуваҳоб Соипов бу масканда медицина хизматининг малакали бўлишини таъминлаш билан бирга профилакторийнинг 7 гектар майдонини ободонлаштириш, кўплаб гулзорлар ва хиёбонлар барпо этиш, спорт майдончаларини такомиллаштириш учун ҳам жон куйдирмоқда.

— Менинг аслида ҳеч қандай касалим йўқ,— дейди плиткалар тайёрлаш цехининг мастери Валентина Каминская, — бироқ, кейинги пайтларда вужудимда оғир ҳорғинлик ҳис этаётган эдим. Йўлланма билан корхонамиз профилакторийсига келдим. Врач ва ҳамшираларнинг хуш муомаласи, табиат манзарасининг гўзаллиги, сокинлик —булар барчаси омухта бўлиб бир ҳафта ичида ўзимни ниҳоятда тетик ва соғлом ҳис эта бошладим. Меҳнаткаш инсонга шунчалик ғамхўрлик кўрсатаётган партия ва ҳукуматимизга дилдан таҳсинлар айтгим келади...

Профилакторий бутун йил давомида ишлайди. 24 кунлик йўлланманинг баҳоси атиги 15 сўм. Бу ерда физиотерапия, шифо ваннаси, парафин билан даволаш, ингаляция, медикаментлар ва парҳез таомлар билан даволаш турлари мавжуд. Яқин келгусида балчиқ билан даволашни ўзлаштириш ҳам кўзда тутилмоқда. Бир сўз билан айтганда, керамикачилар профилакторийси ишчи ва хизматчиларнинг саломатлигини мустаҳкамлаш ва ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш йўлида қўйилган катта қадам бўлди.

Ҳ. АЛИМОВ,

Суратда: Янги профилакторийнинг умумий кўриниши. Врач Л. Воробьева физиотерапия кабинетида мастер В. Каминскаяга тиббий ёрдам кўрсатмоқда.

А. Абалян фотолари.

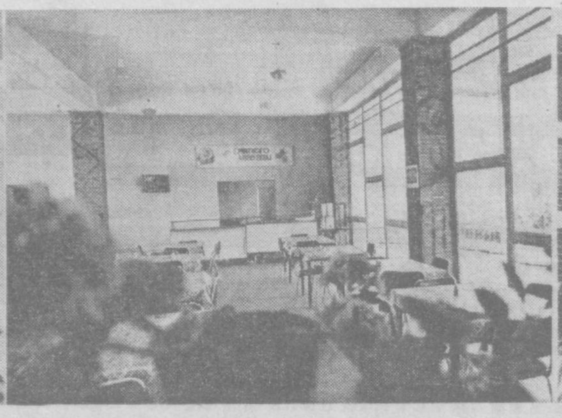

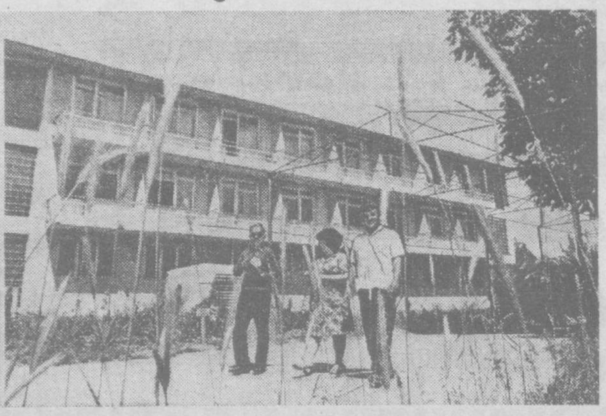

ЗАВҚЛИ МЕҲНАТ ГАШТИ

Коллективимиз ҳақида гап кетганда биринчи навбатда ветеранларимиз, кўп йиллик самарали меҳнатлари туфайли ҳурмат-эътибор қозонган, ишчилар сулоласига мансуб кишилар ҳақида ҳикоя қилгинг келади. Коллектив муваффақиятлари, ундаги ижобий ўзгаришлар ҳақида узоқ гапириш мумкин. Бугунги кунда индустриаль шаҳримизнинг «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси амалга ошираётган ишлар кўлами қанчалик кенгайганлигини тасаввур қилиш қийин. Шуни айтиш мумкинки, айни пайтда бирлашма тайёрлаётган минерал ўғитлар миллионлаб гектар ерлардан мўл ҳосил олишни таъминламоқда. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар Иттифоқимизнинг кўплаб республикалари хўжаликларига жўнатилмоқда. Бу эса коллективимиз шуҳратини ошириши табиий. Биз учун бу олий бахтдир. Зотан, биз амалга оширган ишлар севимли социалистик Ватанимизда турмуш фаровонлигини янада юксалишига оз бўлсада ёрдам беради.

Яқиндагина бирлашмада кучсиз азот кислотаси цехи маҳсулот бера бошлади. Бу ердаги янги, мукаммал қурилмалар аммиак селитраси тайёрлашга киришди. Бу эса биз — ишчиларга яна олам-олам қувонч ҳадя этди. Янги корпуслар қад кўтара бошлади. Бу ҳам қувончли воқеа бўлиб қолди. Нега ҳам бўларди, севимли корхонамиз кўз ўнгимизда юксалмоқда, ободонлашмоқда. Зотан, буларнинг барчаси бизга, халққа қарашлидир. Демак, турмушимиз янада фаровонлашади...

Улуғ Октябрь Социалистик революциясидан илгари барча корхона хўжайинлари оддий ишчилар синфини қай куйларга солганлиги, бу революцион синфнинг аҳволи аянчли бўлганлиги ҳаммага аён. Империализм малайлари «эркин дунё» ҳақида овози борича бутун жаҳонга жар солаётган капиталистик мамлакатларда шу аҳвол ҳамон давом этмоқда. Уларнинг ҳеч бирида ишчилар гарантияланган меҳнат билан таъминланмаган. Эҳтимол, ўзларининг сохта фалсафалари билан кишиларимиз онгини захарлашга ҳаракат қилаётган буржуа идеологлари «эркин дунё» деганда минглаб, хатто, миллионлаб ишчилар иш қидириб, дарбадарликда юрганлигини тушунсалар ҳам, буни тан олишни истамайдилар. Лекин биз социалистик системамизнинг афзалликлари, демократиямиз мазмундорлигини аллақачонлар тушуниб олганмиз...

Бирлашмада доимий иш олиб бораётган ишлаб чиқариш кенгаши кўплаб муҳим ташкилий ҳамда бошқа тадбирларни амалга оширишда маъмуриятга ёрдам бериб келмоқда. Инженер-техник ходимларимиз ишчиларимиз қўл меҳнатини енгиллаштириш; ғалабалар омили бўлган янги резервларни излаб топиш, ихтирочилар сафини кенгайтириш билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал қиладилар. Шуни айтиш мумкинки, ишлаб чиқариш кенгаши айниқса рационализаторчилар ва ихтирочилар сафи ошишида катта ёрдам берди.

Карбамид цехида аммиак синтез қилиш колонналарида прокладкалар тез-тез ишдан чиқарди. Слесарлар бригадаси бошлиғи, коммунистик меҳнат зарбдори Михаил Горлов аввалги алюминий прокладкалар устига қўшимча фторопласт пластинкаси қўйишни таклиф қилди. Эндиликда аммиак синтез қилиш колонналари ишдан чиққан ҳолларни сира учратиб бўлмайди. Коммунистик меҳнат зарбдори, токарь Евгений Фалюшин втулкалар қайта тайёрлашнинг янги усулини ишлаб чиқиб, бу тадбирни оммалаштириш таклифини киритди. Бу эса бир сменада ҳар бир ишчи 2—2,5 ҳисса кўпроқ втулкаларни қайта ишлашини таъминлади. Слесарлардан Анатолий Логозинский, Владимир Фоменко, Василий Ишутин, Александр Грешанов, Дўстбек Чимирбоев, сингари ишчилар бирлашмада илғор рационализаторчилар сифатида тилга олинади. Ахир, бу ҳолдан севинмай бўладими? Буларнинг ҳаммаси биз ишчиларнинг қилаёган меҳнатимиз инженерлар меҳнатига яқинлашиб бораётганлигининг ёрқин ифодаси эмасми.

Коллективда узоқ йиллик самарали меҳнати туфайли катта ҳурмат-эътибор қозонган кўплаб ишчиларни учратиш мумкин. Уларнинг аксарияти айни пайтда бой тажрибаларни ишчилар синфининг муносиб ўринбосарлари бўлиб етишган ёшларга кунт билан ўргатмоқдалар. Слесарлар бригадаси бошлиғи Рўзибой Тиллаев ана шундай ветеранлардан. Слесарлик ишининг билимдони корхонада чорак асрдан бери ишлаб келмоқда. Бугунги кунда бирлашманинг кўплаб участкаларида унинг собиқ шогирдларини учратиш мумкин. Улар ҳозир моҳир ишчилар сифатида тилга олинадилар.

Чет элларда бизнинг ана шундай турмуш тарзимиз ҳақида нималар дейишлари мумкин? Шуни комил ишонч билан айтаманки, оддий ишчига яратилган шароитлар, кенг имтиёзлар бизда мавжуд, холос. Мана ўзимни мисолга олайлик. Бирлашмада оддий слесарь бўлиб ишлайман. Ойлик иш ҳақим 170—190 сўмни ташкил этади. Турмуш ўртоғим ҳам 150 сўм атрофида маош олади. Ажойиб уйимиз бор. Иссиқ сув, газ, хуллас, барча қулайликлар муҳайё... Меҳнатдан келса бойлик, турмуш бўлар чиройлик, деб бежиз айтишмаган. Турмушимиз гўзал, фаровон. Қолаверса, бу партия ва ҳукуматимизнинг биз ишчиларга кўрсатаётган оталарча ғамхўрлигининг натижасидир.

Бирлашмамиз ишчи-хизматчилари СССР янги Конституцияси лойиҳаси билан танишиб чиқиб, уни тўла маъқулламоқдалар. Жаҳоншумул-тарихий аҳамиятга эга бўлган бу муҳим ҳужжатнинг 40-моддасида келтирилган сўзлар айниқса Конституциянинг ҳар бир сатрида олам-олам маъно, мазмун борлигини акс эттиради. Унда шундай дейилади: «СССР гражданлари меҳнат қилиш ҳуқуқига, яъни меҳнатнинг миқдори ва сифатига мувофиқ ҳақ тўланадиган ва гарантияланган иш олиш ҳуқуқига, шу жумладан ўзларининг лаёқатларига, қобилиятларига, ўрганган касбларига, олган билимларига мувофиқ равишда ва жамият эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда касб, машғулот ва иш танлаш ҳуқуқига эгадирлар». Шу сўзлар қанчалик реал, мазмундор эканлиги коллективимиз ҳаётидан кўриниб турибди. Ана шунинг ўзи ишчи номи шарафли ном эканлигининг исботи эмасми? Мен эса ана шу миллионлар армиясининг бири эканлигим билан фахрланаман.

И. ЗИМИН,

Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг слесари, коммунистик меҳнат зарбдори.

ҲАЁТИМИЗДАН МАМНУНМИЗ

Шу кунларда барча тараққийпарвар инсоният СССР Конституциясининг лойиҳасини муҳокама қилмоқда. Лойиҳанинг ҳар бир моддаси, ҳар бир сатри совет жамиятининг улуғворлигини, одиллигини акс эттиради. Бизнинг оиламиз ҳам шу буюк жамиятнинг бир зарраси эканлиги билан фахрланамиз.

СССР Конституциясининг лойиҳасини оиламиз аъзолари билан ўқиб чиқдик. Унда худди биз ва биз каби меҳнаткаш оилаларнинг янада равнақи учун зарур қоидалар битилганига ишонч ҳосил қилдик. Лойиҳанинг 40-моддасида келтирилганидек, СССР гражданлари меҳнат қилиш ҳуқуқига, яъни меҳнатнинг миқдори ва сифатига мувофиқ ҳақ тўланадиган ва гарантияланган иш олиш ҳуқуқига, шу жумладан ўзларининг лаёқатларига, қобилиятларига, ўрганган касбларига, олган билимларига мувофиқ равишда ва жамият эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда касб, машғулот ва иш танлаш ҳуқуқига эгадирлар. Мен ҳам кексалик туфайли моддий таъминот олсам ҳам, жонажон завод қучоғидан узоқлашгим келмади, завод маъмурияти қобилиятимга яраша иш билан таъминлади. Яқинда меҳнат ветерани номини олишга муяссар бўлдим. Бунинг учун партия ва ҳукуматимизга раҳмат.

Бойлар эшигида хизмат қилиб юрган ота-онамиз 13 фарзанддан фақат учтасини оёққа турғиза олган эдилар. Мен ишчи ва рафиқам уй хизматлари билан шуғулланишига қарамай бизнинг 10 фарзандимиз ўқимишли бўлиб етишдилар. Чунки бизнинг мамлакатимизда бепул, ҳатто стипендия тўлаб ўқитилади. Ҳозир фарзандларимизнинг ҳар бири ўз меҳнатлари билан давлатимизнинг янада гуллаб яшнаши учун ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Катта қизимиз Мамлакат Тошкент Политехника институтида ўқитувчи, иккинчиси Малика телефон станциясида монтер, социалистик мусобақа ғолибларидан, ундан кейинги қизимиз Муҳаббат — шифокор. Ўғлимиз Нигматжон Алоқа институтини тугатиб, Совет Армияси сафида хизмат бурчини ўтаб келди. Ҳозир эса Москвада аспирантурада таълим олмоқда. Мухтабар Ирригация ва Мелиорация институтини битириб инженер бўлиб ишламоқда. Аҳмаджон ТошДУнинг физика факультетини тугатиб, аспирантурада ўқишни давом эттирмоқда. Марғуба Тошкент Автомобиль йўллари институтининг кечки бўлимини тугаллаш олдида турибди. Муҳаммаджон ва Мавлудалар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий ўқув юртининг 1 в 2 курсларида ўқимоқдалар. Кенжа фарзандимиз Шуҳратжоннинг нияти физик бўлишдир. Бу ниятини амалга ошириш мақсадида тинмай тайёргарлик қилмоқда. Тўрт куёв ва бир келинимиз бор. улар ҳам ўз фарзандларимиздек меҳрибондирлар. Ўн уч набирамиз бор, улар ҳам мактаб ва боғчаларга қатнаб ўйнаб кулиб юрибдилар.

Биз ҳаётимиздан мамнунмиз. Бизга шундай ҳаётни тақдим этган Социалистик Ватанимизга миннатдорчилигимиз чексиздир.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ,
«Ташсельмаш» заводининг ветеран ишчиси.
У. ШОРАҲМЕДОВА,
Қаҳрамон она.

„ДАЛА МАЛИКАСИ“ ИШҚИДА

ТАШАББУСКОРЛАР МИНБАРИ

МАККАЖЎХОРИ дон ва озуқани кўпайтиришнинг энг катта резервидир. Шунинг учун ҳам бу экинни етиштиришга ниҳоятда қунт ва эътибор керак. Ҳар йили ерга дон уруғи қадаб, майсалар униб чиқиши билан экин майдонларининг юмшоқ ҳолатда бўлишини таъминлаймиз. Сувдан, техникадан ва ўғитдан рационал фойдаланамиз. Ниҳоллар тўрт-бешта чинбарг чиқаргач, қатор ораларига биринчи ишлов берамиз. Кейинги комплекс парваришларни ҳам агротехника қоидалари асосида ўтказамиз.

Маккажўхорикорликда ҳам кўчатнинг бутлиги юқори ҳосил гарови саналади. Шуни ҳисобга олганимиз ҳолда ҳар гектар майдонда 55 минг тупдан зиёд кўчат сақлаб қолдик. Галдаги вазифамиз бу ниҳолларнинг ҳар тупида 3—4 тадан сўта бўлишига эришишдир. Шунда кўзлаган маррамизни сўзсиз эгаллаймиз.

Меҳнатни тўғри ташкил этиш кўп жиҳатдан ишнинг муваффақиятини белгилаб беради. Бригадамиз аъзолари ҳосилдорликни оширишнинг резерв ва имкониятларини қидириб топиб, ундан омилкорлик билан фойдаланмоқдалар. Мўл-кўл ҳосил етиштириш тадбирлари амалга ошириляпти.

Маккажўхорикорларимизнинг кўпчилиги бир неча касбни эгаллаганлар. Бунинг аҳамиятли тарафи шундаки, энг зарур пайтда улар керакли меҳнат участкасига сафарбар этилаверадилар.

Меҳнатни илмий ташкил қилганимиз туфайли йилдан-йилга маккажўхори дони ҳосилдорлиги миқдор ва сифат жиҳатдан ошиб бормоқда. Масалан, ўтган тўққизинчи беш йиллик давомида ҳосилдорлик 50 центнердан 100 центнерга ўсди. Паст-баланд ерларнинг мелиоратив ҳолати яхшиланди, қўшимча ерлар очилди. Ҳосилдорликнинг ортиши билан бирга маккажўхори дони таннархи арзонлашиб бормоқда. Бир центнер макка донининг таннархи беш йил давомида 12 сўм 43 тийиндан 9 сўм 35 тийинга тушди.

Ўтган йили ҳам бригадамиз коллективи катта меҳнат довонини эгаллади. Ҳар гектар ердан 100 центнердан ошириб «қаҳрабо дон» йиғиштириб олдик. Бу аввал кўзда тутилганидан гектар бошига 20 центнердан кўпдир. Мана шундай юқори кўрсаткичга эришган бригадамиз аъзоларининг меҳнати муносиб тақдирланди. Социалистик мусобақа ғолиби бўлиб, Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг диломи билан мукофотландик. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритдик.

Республикамиз маккажўхорикорлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига 1 миллион тонна «қаҳрабо дон» етиштиришга аҳд қилишди. Бизнинг бригадамиз коллективи ҳам ана шу улкан дон хирмонига ўзларининг муносиб улушларини қўшиш ниятидалар. Бригадамиз комсомол-ёшлари ажойиб ватанпарварлик ташаббуси билан чиқдилар. Улар ўнинчи беш йиллик планини уч йилда — Бутуниттифоқ Ленин комсомолининг 60 йиллиги нишонланадиган 1978 йилда бажаришга аҳд қилишди. Ҳозир дала ишларини ана шу юксак мажбуриятга яраша олиб бормоқдамиз. Ички резервлардан тадбиркорлик билан фойдаланаётган бригадамиз аъзолари «дала маликаси» парваришини зўр уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Бунда механизаторимиз Абдулбоқи Норбўтаевнинг ҳиссаси катта бўлди. У ўз агрегатини юқори унум билан ишлатиб, маккажўхори парваришини аъло сифатли бўлишига эришмоқда. «Дала маликаси»га шу кунгача тўрт марта комплекс ишлов берилиб, икки марта озиқлантирилди. Убайдулла Баракаев, Абдулла Мухиров, Турдибой Усмонов, Раим Бўрибоев каби сувчиларимиз сув ресурсларидан омилкорлик билан фойдаланиб, иш кўрмоқдалар. Ҳозиргача барча майдондаги ниҳоллар уч марта қондириб суғорилди.

Юбилей йили учун белгилаган маррамиз улкан. Ҳар гектар майдондан 115 центнердан «қаҳрабо дон», 500 центнердан кўкпоя етиштириш мажбуриятини олдик. Ялпи дон ҳосили пландаги 300 тонна ўрнига 575 тоннага етади. Яхши ният билан меҳнат қилаётган бригадамиз аҳли ўз сўзлари устидан чиқиб, Улуғ Октябрнинг 60 йиллик тўйига муносиб совға ҳозирлайдилар.

А. ЭРНАЗАРОВ,
Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхозининг маккажўхорикорлик комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи.

ЛОЙИҲАЛАШ ИНСТИТУТЛАРИДА

ТОПОГРАФИК ВА ГЕОДЕЗИК ИЗЛАНИШЛАР МАРКАЗИ

ТОПОГРАФИЯ, геодезия, геологик карталар... Жавоҳирлар сандиғининг олмос калити ҳисобланган геологияни бир-бирига уйғун ана шу тушунчаларсиз тасаввур қилиб бўлармиди? Асло! Мураккаб геологик қидирув ишлари билан бир қаторда ер сатҳини топография усули билан ўлчаш ва карта олишда ҳам улар мутахассислар қўлида компас бўлиб хизмат қилмоқда.

Ана шу хусусиятлари билан у қурилиш майдонларини белгилаш ва ер ости тупроқ структурасини аниқлашда ҳам кенг қўлланиляпти. Табиий офатдан сўнг гўзал Тошкентимизни қайта бунёд этишда бу усулларга неча маротаба мурожаат қилинмади. Ҳар бир квартал, ҳар бир бино, қолаверса ҳар бир ер ости коммуникацияси қурилишида инженерлик геодезияси бўйича тўпланган бой тажрибаларга асосланилди, кўплаб карталар олинди.

Қисқаси, шаҳримизда инженер-техник қидирув ишлари кўлами кенгайиб кетди. Уларга ягона бир даргоҳдан туриб раҳбарлик қилиш заруратини турмушнинг ўзи талаб этди. Пойтахтимизда янги ташкил топган Тошкент Давлат инженерлик-техника қидирув институти зиммасига бундай муҳим вазифалар юклатилди.

Кўп қиррали фаолият кўрсатадиган бу лойиҳалаш илмий муассасасига бой билим ва тажрибага эга бўлган кўплаб мутахассислар, инженерлик геологиясини беш қўлдек биладиган олимлар жалб этилди. Катта ижодий кучга таниқли геолог олим Аҳмад Исломович Исломов моҳирлик билан раҳбарлик қилмоқда. Бунгача у Ўзбекистон гидрогеология ва инженерлик геологияси институтида лаборатория мудири, бўлим бошлиғи, илмий ишлар бўйича директор ўринбосари бўлиб ишлаган эди. Тўпланган кўп йиллик тажрибалар ишга солиниб, институт тезда оёққа турғазилди.

— БИЗДА инженерлик-техника қидирув ишлари илгари ҳам турли илмий муассасалар ва ташкилотлар томонидан бажариларди, — дейди ўртоқ А. Исломов.— Лекин, ҳар бир коллектив ўзича иш тутиб, турли метод ва усуллардан фойдаланар, баъзан бири иккинчисининг такрори бўлиб қоларди. Иш сифати кўпинча паст бўларди. Бундай параллелизмга чек қўйиш, Тошкент шаҳрида бажарилаётган инженерлик-техника қидирув ишларини координацион бир марказга тўплаш мақсадида мазкур институт очилди ва кузатилган мақсадга эришилди...

Директор бизга институт ташкил топгандан буён ўтган қисқа вақт ичида қилинган ишлар ҳақида гапирар экан, топография бўлими фаолиятини алоҳида кўрсатиб ўтди.

Чиндан ҳам мазкур бўлимда бажарилаётган лойиҳавий ишлар ўз сифати билан ажралиб туради. План топшириқлар ортиғи билан адо этилмоқда. Шаҳримизда янги қад кўтарадиган қурилишлар бўйича топографик маълумотлар планлари тайёрланди. Ер ости тупроқларининг хоссалари ҳам пухта ўрганиб чиқилди.

— Бундан ташқари бизда ер ости коммуникациялари бўйича ҳам қидирув лойиҳалари тайёрланади, — дейди бўлим мудири Н. И. Гаврилов. — Бу вазифа ҳам ўзига хос муҳим жараёндир. Ер ости коммуникациясини аниқлаб бериш учун жиддий изланишлар олиб боришга тўғри келади.

Ишлаб чиқариш техника бўлимини бу даргоҳнинг бош штаби дейишади. Бу бежиз эмас, албатта. Бўлимда бўлган кичи институт бўйича бажарилаётган барча техникавий жараёнларни кўз олдига яққол келтириши мумкин. Ходимлар ҳамма ишларни графикка соладилар. Фан ютуқлари ва илғор методларни оммалаштирадилар. Бу ерда янги нормативлар қарор топади.

ИЛМИЙ ва техникавий йўналишларга жавобгар бўлган бош мутахассисларнинг фаолияти шу бўлим билан узвий боғланган. Геология ишларига М. Ғ. Аҳмедов, топографик ишларга М. Ф. Стрельников, инженерлик геодезияси ишларига эса Ш. Ф. Фатхуддинов каби бош мутахассислар раҳбарлик қилишаётир. Шу йилнинг ўзида улар ўз йўналишлари бўйича қатор янгиликларни ишлаб чиқаришга татбиқ этдилар.

Геология ва минералогия фанлари кандидати Т. А. Ғофуров мудирлик қилаётган геологик бўлим ходимлари тупроқнинг чўкувчанлик хусусиятлари билан яқиндан шуғулланиб, илмий-амалий хулосаларга эга бўлдилар. Шу изланишлар асосида қимматли тавсиялар илгари сурилди.

Ерни қазийдиган техника воситалари, пармалаш дастгоҳлари, зарур механизм ва автотранспортларга эга бўлган механизация бўлимида (мудири С. Қ. Қориев) ҳам, лойиҳаларда кўрсатилган иншоотларнинг жойланишини тўғри аниқлаб, қурилишларнинг боришига ёрдам берувчи инженерлик геодезияси бўлимида (мудири В. М. Мисиков) ҳам қимматли инженер-техникавий тадбирлар ишлаб чиқилди.

Турли қурилиш ташкилотларини иншоотларнинг инженерлик-техникавий лойиҳалари билан ўз вақтида таъминлашда тупроқшунослик лабораториясининг муносиб ҳиссаси бор. Бу ерда геолог мутахассислар бажарган ишлар натижаси лаборатория шароитида ўрганиб чиқилади. тупроқларнинг физик ва кимёвий хоссалари аниқланади. Лаборатория бошлиғи Қ. Валиев ташаббуси билан бир қатор янгиликлар қўлга киритилди.

— Қурилишларнинг кўпайиши билан институтда бажарилаётган ишлар ҳажми ҳам бир мунча кенгайди. — дейди ўртоқ А. Исломов. — Мутахассисларимиз Бухорода бўлиб, қурувчиларга топография, инженер-геология соҳаларида яқиндан ёрдам бердилар. Қардош Молдавияда қад кўтарадиган янги бинолар учун биз ўз мутахассислигимиз бўйича лойиҳа тузиб бердик. Яқинда бир группа тажрибали ходимлар Кишиневга етиб борадилар ва молдавиялик мутахассислар билан бамаслаҳат иш кўришади. Келгусида Янгийўл ва Чирчиқ шаҳарлари оралигида қуриладиган бинолар учун инженер-техник бўйича лойиҳаларни тузишга киришамиз.

Тошкент метрополитени қурилиши билан боғлиқ янги буюртмалар олдик. Бу ишни ҳам сидқидилдан адо этамиз. Шу мақсадда институтимизда метро қурилиши ишлари билан шуғулланувчи бўлим очилади.

Институт лаборатория ва бўлимларида доим ижодий меҳнат ҳукмрон. Кунда-кунора бу ерда бир янгилик жорий қилинмоқда. Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш планлаштиришнинг янги системасига олиб келди. Ташаббускор коллектив архитектура планлаштириш Бош бошқармаси системаси бўйича ана шу янгиликка биринчи бўлиб ўтди.

А. АЛИЕВ.

ЭСКИ ФЕРМАЛАР ЯНГИЛАНМОҚДА

ЯНГИЙЎЛ районидаги Ҳ. Турсунқулов номли колхозда 260 бош қорамол сиғадиган эски типдаги ферма қайта қуриб бўлинди. Ферманинг учта биноси янгиланди, сарой тартибга солинди. Залларда автопоилкалар, суғориш аппаратлари, ем-хашак тақсимлайдиган ва биноларни тозалайдиган механизмлар ўрнатилди. Бу ишларни «Узсельхозтехника» Янгийўл район бирлашмасининг мутахассислари бажардилар. Улар бу ерга асбоб-ускуналарни олиб келиб, монтаж қилиб бердилар, машинист кадрларни ўқитдилар.

Хўжалик учун эски молхонани қайта қуриш қулайдир. Бунинг учун янги ферма қуришга кетадиган маблағга нисбатан бир неча баравар камроқ маблағ сарфланди. Самарадорлик эса юқори — сигирларнинг маҳсулдорлиги, сут соғувчиларнинг меҳнат унумдорлиги ортади. Комплекс механизацияни ва янги технологияни жорий этиш соғиб олинадиган сут сифатини ҳам анча яхшилайди.

Ҳозир Ўзбекистондаги кўпгина колхоз ва совхозлар эски чорвачилик биноларини янгиламоқдалар. «Узсельхозтехника» район бирлашмаларида саноат негизида қайта қурилган фермаларга техникавий хизмат кўрсатадиган ва фермаларни қурадиган махсус хизмат бўлимлари ташкил этилди.

(ЎзТАГ).

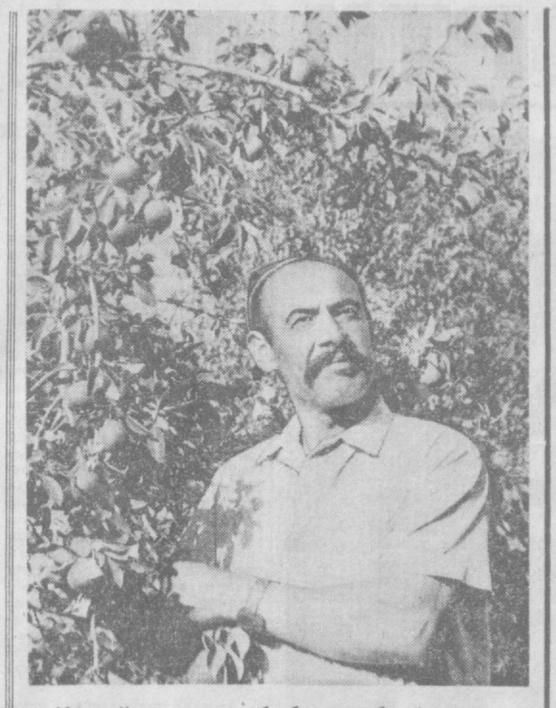

«Юқори Чирчиқ» совхози боғбонлари юбилей олди меҳнат вахтасини қизғин давом эттириб, давлатга сифатли мева сотишни кун сайин кўпайтирмоқдалар. Айниқса, Т. Ўринбоев бошлиқ боғдорчилик бригадаси коллективи қўлга киритаётган ютуқлар қувончли бўлаётир. Улар бу йил жами 788 тонна олма, нок, бехи ва бошқа мева етказиб бериш мажбуриятини олишган. Суратда: бригада бошлиғи Т. Ўринбоев нок ҳосилини кўздан кечирмоқда.

А. Аҳатов фотоси.

ХАТЛАРГА ЭЪТИБОРНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXV съезди қарорлари асосида меҳнаткашларнинг хатларини кўриб чиқишни янада такомиллаштириш ҳақида»ги қароридан сўнг областимизнинг район, шаҳар, қишлоқ ва посёлка Советлари бир қатор тадбирларни амалга оширдилар. Аҳолининг шикоят ва аризалари қисқа муддатда текширилиб, тегишли қарорлар қабул қилина бошлади. Ҳар бир хат орқасида кишилар руҳияти туриши ҳисобга олиб иш кўрилиши натижасида меҳнаткашлар билдирган кўпгина истаклар ижобий ҳал этилди.

Ангрен, Янгиобод, Чирчиқ шаҳар советлари, Бўка, Оҳангарон ва Калинин район Советларининг бу соҳадаги тажрибаси айниқса намуналидир. Уларнинг ижроия комитетлари ҳар бир хат тақдирига масъулият билан қараб, белгиланган тадбирларнинг ўз вақтида бажарилишини назорат остига олишди, аризалар қисқа муддат ичида кўриб чиқила бошланди.

Бироқ, баъзан шундай фактлар содир бўлиб турадики, улар бу соҳадаги ишларимизда ҳали ҳам камчиликлар мавжудлигини билдиради. Буни область ижроия комитетига келиб тушган хатлардан ҳам кўриш мумкин.

...Олмалиқ шаҳар марказий омонат кассаси ходимлари йўллаган мактубда улар ишлаётган бинонинг торлиги, зарур шарт-шароитлар етишмаслиги баён қилинган. Улар мазкур масала бўйича шаҳар Совети ижроия комитетига арз қилишган. Бироқ, ёрдам ўрнига ваъда олишган, холос. 1976 йилнинг ёзида микрорайондаги қуриладиган уйларнинг биридан улар учун жой ажратилган. Аммо мўлжалланган қурилиш қолдирилиши сабабли бу масала яна ҳал қилинмаган.

Яна бир мисол. Юқори Чирчиқ районида яшовчи пенсионер Ф. Мамедалина шароити ёмонлиги туфайли янги квартирага муҳтож эди. Бир неча марта шу иш билан боғлиқ ташкилотларга ариза ёзди, район раҳбарларига мурожаат қилди. Лекин ижобий жавоб олмади. Шундан кейин у бевосита область ижроия комитетига шикоят қилди...

Келтирилган шу мисоллар юқоридаги шаҳар ва районларнинг баъзи раҳбар ходимлари хатлар билан ишлашга етарли эътибор бермаётганлиги ва уларни ҳал қилишга актив киришмаганлигини кўрсатади.

Қуйи Чирчиқ район Советининг бу соҳадаги эришган ютуқ ва камчиликлари кўпчилик маҳаллий Советлар фаолиятига хосдир. Ижроия комитет аппарати, бўлим ва бошқармаларининг хатлар билан ишлаш тажрибаси район Советининг сессиялари йиғилишларида бир неча бор муҳокама этилган. Тушган шикоят ва аризалар ўша кунаёқ раҳбарлар томонидан кўриб чиқилган.

Бироқ булардан хатлар билан ишлаш талаб даражасида деган хулоса келиб чиқмайди. Аҳолининг ҳақли талаби юзасидан ҳамма вақт ҳам зарур чора-тадбирлар кўрилмайди. Меҳнаткашларнинг коммунал хизмат, ободонлаштириш, сув таъминоти ва транспорт хизмати борасидаги баъзи таклифлари натижасиз қолган. Айрим ҳолларда тушган сигналга эътиборсизлик билан қаралган. Шикоятларнинг ҳисоб-китоби тартибсиз олиб борилган, баъзан мурожаатларга нотўғри муносабатда бўлинган. Буни «Коммунизм» қишлоқ Советидаги Кўрғонча посёлкасида яшовчиларнинг хатидан билиш мумкин. Уларнинг медицина, алоқа ва бошқа хизмат турларини яхшилаш юзасидан билдирган фикрлари бўйича район ижроия комитети қарор қабул қилган. Аммо бу тадбирлар фақат қоғозда қолиб кетган, холос.

Хатларни кўриб чиқиш муддати ҳам баъзан қўпол равишда бузилган. Айрим шикоятчиларга жавоб қайтарилмаган. Буларнинг натижасида юқори партия ва Совет органларига шикоятлар қайтадан тушган.

Шундай аҳволни баъзан Тошкент, Ўрта Чирчиқ район, Чирчиқ шаҳар Совети ижроия комитетлари фаолиятида ҳам учратиш мумкин.

Область ижроия комитети кейинги пайтларда шу каби ҳолатларни камайтириш йўлида бир мунча ишларни амалга оширди. Хатлар билан ишлашнинг илғор формалари кенг оммалаштирилмоқда. Ташкилотларда қабул қилиш ва хатлар билан ишлаш юзасидан махсус қарорлар қабул қилинди. Хатларда баён қилинган фикрларнинг қай тарика амалга оширилаётганлиги, авторга жавоб бериш пухта назорат қилинмоқда. Район ва шаҳар ижроия комитетининг раҳбарларига бу соҳадаги масалаларни маҳаллий Совет йиғилишларида тез-тез кўриб туриш топширилган. Қишлоқ ва посёлка Советлари зиммасига эса кадрларни принципиал, ишчанлик руҳида тарбиялаш, ҳар бир хат ва шикоятнинг тақдирига жавобгарлик юклатилган. Жойларда иш соатларидан ташқари вақтда қабул қилиш тажрибаси кенг ёйилмоқда.

Меҳнаткашларнинг хатлари билан ишлашни кўнгилдагидек ташкил қилиш учун ҳали катта вазифаларни бажаришимиз керак. Хатларда ўртага ташланган фикрларни анализ қилиб, қайси тармоқда нуқсонлар кўпроқ кўрсатилса, ўшанга алоҳида эътибор бериш мақсадга мувофиқдир. Улардаги асосий хулосаларни муҳокамага қўйиб, иш планларига киритиш керак. Депутатларнинг фаолиятини кучайтириш, уларни аризаларини кўриб чиқишга бевосита жалб қилиш зарур. Сабаби, ҳақиқий шароитни қишлоқ депутатидан кўра яхшироқ билувчи кишилар кам.

Жойларда гражданларнинг шикоятини қабул қилиш ва ўз вақтида рўйхатга олишни алоҳида назорат қилиш керак. Сабаби бу ишдаги ноаниқлик сансалорлик ёки хат тақдирининг салбий ҳал этилишига олиб келади. Хат авторига аниқ жавоб қайтариш унинг қайтадан шикоят қилиши олдини олади. Шунинг учун бу жавоб 15 кундан кечикмаслиги керак.

Октябрнинг 60 йиллик байрами шарафига юбилей вахтасида тер тўкаётган область аҳлининг хоҳиш-истакларини амалга ошириш учун кураш партия ва Совет ходимларининг муҳим бурчидир. Асосий алоқа воситаси — меҳнаткашларнинг хатларини чуқур ўрганиш бунда катта роль ўйнайди. Демак, маҳаллий Совет раҳбарлари ва депутатлар бу ишга алоҳида масъулият билан ёндошишлари лозим.

Ш. ИСМОИЛОВ,
область ижроия комитетининг инструктори.

ШОЛИ ПАРВАРИШИ АГРОТЕХНИКАСИ

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

Областимизда пахтачиликни тобора ривожлантириш билан бир қаторда дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ҳам кўплаб етиштириш йўлида бир қанча муҳим агротехника чоралари амалга оширилмоқда. Шу жумладан шоли етиштириш соҳасида қўлга киритилаётган ютуқлар ҳам диққатга сазовордир. Ўтган йили илғор хўжаликлар ҳар гектар майдондан 65—70 центнердан шоли етиштириб катта ғалабага эришдилар.

Юбилей йилида шоликорларимиз 55 минг тоннага яқин шоли етиштириш мажбуриятини олганлар. Бу ўз-ўзидан бўлмайди. Бунинг учун ҳар бир хўжаликда деҳқончилик маданиятини янада ошириш, шоли ҳосилдорлигини ўтган йилдагига нисбатан гектар бошига 6—7 центнерга ошириш лозим.

Шу муносабат билан шоли ўсув даврида қандай парваришлаш тадбирлари тўғрисида гапириб ўтмоқчимиз.

Аввало, мўл ҳосил олиш шоли ўсимлиги кўчатларининг тўлиқ бўлишига, унинг нормал ривожланиши эса поллардаги сув сатҳини бир хил қалинликда бўлишига, экинни ўз вақтида озиқлантиришга боғлиқдир.

Шунга кўра, ҳосил тўплаш давригача сув қатлами полларда 5—6 сантиметр қалинликда бўлиши керак. Шунда ўсимлик тез ва яхши ривожланиб бақувват ўсади. Ҳар бир пояда тўлиқ бошоқ бўлиши таъминланади. Сўнгра то шоли пишгунга қадар сув 10—12 сантиметр қалинликда бўлиши зарур.

Агар полдаги сув ҳар хил қалинликда ёки қулоқдан тушган сув совуқ ва лойқа бўлса айрим жойларда кўчатлар сийрак бўлиб қолиши мумкин. Шундай аҳвол юз берса, кўчатнинг тўлиқ бўлишини таъминлаш чорасини кўриш зарур. Бунинг учун, кўчат қалин жойдан ёки алоҳида кўчат учун экилган ердан (шоли 3—4 баргли даврида) 15 июнгача шу сийрак жойга шоли кўчатини 2—3 тупи бир ерга 10—15 сантиметр оралиқда илдизи билан чуқур қилиб ўтказилади. Кўчат экиш вақтида сув қатлами полда 5 сантиметр бўлиши керак. Шоли тупи нормал қалинликда (300—350 минг туп) бўлганида сув қатлами полда 10—12 сантиметр бўлиши зарур.

Шолини суғоришда сувдан тежамли фойдаланиш мақсадида шўрли ҳамда дренажли сувлардан фойдаланилади. Бунда сувни шолипоядан оқизиб чиқармасдан суғориш керак.

Шолипоя курмак ва бошқа бегона ўтларга қарши 30—36 процентли (пропанид, ДЦПА ва СТАМ Ф-34 каби) гербицидлар билан ишланади. Биринчи мартаба шоли ўсимлиги 3—4 баргли бўлганда гектарига 14—17 кг, иккинчи мартаба шоли тўплаш даврида 25—30 кг ҳисобида 400 литр сувга эритиб пуркагичларда сепилади. Иккинчи гербицид сепишда бегона ўт (ҳилол) гуллаш даврига ўтган бўлиши керак, шунда сепилган гербицид курмак билан бирга бу ўтни ҳам йўқотади.

Гербицид пуркашдан 2—3 кун олдин полларда сув бўлмаслиги учун сув қуйиш батамом тўхтатилади. Гербицид сепиш тугалланиши билан полларга 1—2 кун ичида 15—17 сантиметр қалинликда сув бостириб 5—6 кунгача ушланади, сўнг сув қалинлиги 8—10 сантиметр туширилади. Бу даврда қолган бегона ўтлар қўлда йўқотилади. Шолига ўғит беришни бегона ўтдан тозаланган участкадан бошлаш керак.

Ўзбекистон шоличилик илмий текшириш институтининг қўлланмасига кўра тупроқнинг унимдорлиги ва шоли навига қараб экин ўсув даврида икки мартаба озиқлантирилади. Биринчи марта шоли 3—4 барг бўлганда йиллик нормадаги соф азотнинг (сульфатаммоний) ва фосфорнинг 30—40 проценти, иккинчи марта шоли тўплаш даврида азотнинг 30—40 калийнинг 50 проценти солинади.

Полга сув қуйиш ўғит беришдан 1—2 кун илгари тўхталади. Ўғит самолёт ёки қўлда сепилади. Сўнгра яна дарҳол сув қуйилади. Йил давомида суғориш шахобчаси ва марзалар бегона ўтлардан тоза бўлиши лозим. Ана шу агротехника чораларига жиддий эътибор бериб, шоли парвариши ўз вақтида тез ва сифатли ўтказилса мўл хирмон кўтариш мумкин.

А. ҒОЗИХОНОВ,
Ўзбекистон шоличилик илмий-текшириш институти шоличилик агротехникаси бўлимининг катта илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

ЖАСУР ҚИЗ ҚИССАСИ

— Ассалом, азизларим,— дея қулочини ёзиб югурди.

Ўша-ўша саҳий табассум кувноқ Сора, лекин—юриш-туриши ўзгариб кетган. Бошини одатдагидек ҳиёл эгиб эмас, аксинча, аскарлар каби ғоз тутади. Ҳарбий кийим чунон ярашадики... Эгнидаги мошранг гимнастёрка билан юбкаси хушбичим қадди-бастига мослаб тикилгандек. Беш қиррали қизил юлдузча қадалган пилотка ҳам кенг пешана бошига қуйиб қўйилган дейсиз. Чеҳраси беҳад очиқ, ҳаяжонининг чеки йўқ. Кела солиб Амина опа билан қучоқлашиб кўришди-ю, «опа, опа!»лаб чуғурлашиб турган жиянлари Элнора, Дилором, Светлана, Даврон, Ситораларни бағрига босди.

Амина опа чидаб туролмади. Кўзига ёш олди. Буни пайқаган Сорахон:

— Мана, опажон, эсон-омон дийдор кўришиб турибмиз-ку, яна йиғлайсизми?— деди эркаланиб.

— Йўқ, шунчаки ўзим,— деди опаси ўпкасини босишга уринаркан.— Сенга тикилиб туриб, ёшлигим эсимга тушди, Сора. Усти-бошинг бирам ҳуснингни очиб юборибдики, кўз тегмагур... Йигирма саккизинчи йиллар комсомол раҳбари бўлиб худди шунақанги форма кўйлакларни кийиб юрганимиз ёдимга келди, Сора.

Ҳарбий эшелон ўша куни кечгача Тошкентда турди. Бу эса соғинган жигарбандларга жуда қўл келди. Бир-бировлари билан обдон гурунглашишди. Октябрь авжи кузак фасли эмасми, куёшли ўлкамизда етилган қовун-тарвуз, ширин-шакар мевалар жангчилар олдига тўкиб ташланди.

Ғира-ширада:

— Вагонларга чиқилсин!— деган команда янгради. Вагон атрофида, хиёл олисроқда тўп-тўп бўлиб ўтиришган одамлар ўринларидан қўзғалишди.

Сорахон сапчиб ўрнидан тураркан:

— Энди хайрлашайлик, опа, —деди,— яхши қолинглар омон бўлинглар, жиянларимни эҳтиёт қилинглар.

Амина опа синглиси билан хайрлашаркан, бир нарса эсга тушди шекилли, ҳовриқиб эгнидаги жунли кофтасини ечиб Сорахонга узатди.

— Мана буни олиб кет, жигарим.

— Қўйинг, опа, кийим-бош етарли-ку бизда.

— Ҳар қалай қиш келяпти, жигарим, олақол йўқ дема.

Сорахон бир зум ўйланиб турди. Сўнг деди:

— Майли, опажон, олганим бўлсин. Биласизми нималарни ўйладим шу топда? Кофтангизни гимнастеркам ичидан кийиб оламан. Юрагимга яқинроқ бўлади. Қаранг-а, опа-сингил бир жон-бир тан, бирга юргандай бўламиз. Кечаю кундуз муаттар ҳидингиз димоғимда туради. Олганим бўлсин!

Поезд аста ўрнидан силжиди. Хитоблар, йиғи-сиғи, қолаверса доду фарёдлар авжига минди. Тўғри-да, сайри гулзорга кетишаётгани йўқ, ахир...

Шунқор йигитлар қаторидан муносиб ўрин олиб, жангу жадалга отланган синглисининг ватанпарварлигидан ғурурланган Амина опа қўлига қалам олиб, «Ватанни озод айлайин» деган шеърини ёзади:

Мен ўзим қиз боламан,
Йўлларда чандон бўламан.
Эл учун халқим учун,
Мен ҳам курашга бораман.

Сорахоннинг толеига эшелон Туркистон станциясида ҳам пича тўхталиб ўтди. Абдишукур ака билан Майрам опа бир лаган палов, нон, чой, кулоқчин, жун папоғу қўлкопларни тугунчаларга жойлаб, поезднинг йўлини пойлаб ўтиришган экан.

Абдишукур ака ўзининг вазмин ички ҳаяжонини ташқарига чиқариб юбормасликка ҳаракат қилади. Аммо Майрам опага келганда, она-оналигига боради-да, атиги бир йил ичида бўйи-басти чўзилиб, чиройига чирой қўшилиб, тўлин ой мисоли етилган қизи билан дийдор кўришди-ю, ўпкасини сира измига бўйсундиролмади. «Болам»дан олиб, «боламга» солиб зор-зор йиғлади.

— Намунча йиғлайверасиз, онажон,— деди Сорахон, онасининг қучоғига кириб, кўксига бошини қўяркан.— Борса келмасга кетаётганим йўқ-ку. Тезда қайтиб келамиз.

— Борса гумонга жўнатаётганинг учун йиғлайман-да, бўйингдан онанг ўргулсин... Тупроқ олсанг олтин бўлсин, болам, сафарларинг бехатар бўлсин. Ой бориб, омон келгин...

...Рус тилини мукаммал билган, ҳарбий интизомга тўла-тўкис кўникиб қолган кичик офицер Сорахон Раҳмонова ор-номусни қиличу қалқон ила ҳимоя этган афсонавий Гулойим мисоли урушга кирмоқчи. Лекин душман билан юзма-юз жанг қилиш ҳар кимга ҳам насиб бўлавермайди. Сорахон ҳаракатдаги армия таркибида зафарлар билан Ғарбга томон ҳужум қилиб турган ўқчи гвардиячи 6-армияга қарашли полкка бориб тушади. Уни полк дорихонасининг бошлиғи лавозимига тайинлашади.

Ўзбек халқининг содиқ фарзанди Гулойиму Ойсулувлардан бири Сорахон фронтда обрў қозона олди. Орадан кўп ўтмай Раҳмонованы полк командири майор Шчукин «Жанговар хизматлари учун» медалига тақдим этди, 381-ўқчи дивизия кўмондони номига йўлланган мукофот варақасида қуйидаги илиқ сўзлар бор эди:

«Ўртоқ Раҳмонова ўқчи полкининг дорихона бошлиғи вазифасини адо этаркан, полкнинг ҳарбий ҳаракати даврида ҳам, бошқа шароитларда ҳам ярадор ва беморларни яра боғлайдиган материаллар ҳамда дори-дармонлар билан узлуксиз таъминлаб турди. Ўртоқ Раҳмонова январь-февраль ойларида бўлган жанг пайтларида ҳам диққат билан меҳнат қилиб, жароҳатланганларга ўз вақтида зарур ёрдам кўрсатди. Интизомли, ўртоқлари орасида обрў қозанган, ўзига ва тобеларига нисбатан талабчан. Ўртоқ Раҳмонова ҳукумат мукофоти «Жанговар хизматлари учун» медали билан тақдирланишга муносибдир».

Уйқусиз тунлар, бетиним кунлар. Қаерда, қай вазиятда бўлмасин, урушнинг аччиқ-чучугини татиб, иссиқ-совуғини тушуниб қолган Сорахон тиқ этса эшикка термилиб ўтирган падари Абдишукур ака, волидаси Майрам опага, ака-опаларига ҳамиша муқаррар ғалабамизга катъий ишонч руҳи билан суғорилган мактублар йўллаб турди.

Мана, улардан бири. 1945 йил, 7 март. Сорахоннинг Болтиқ бўйи фронтидан ёзган хатидан мана бу сўзларни ўқиймиз: «Аяжон, Сизни халқаро хотин-қизлар куни 8-март байрамингиз билан қизғин табриклайман. Бизлар ҳам бу байрамни жуда яхши кутиб олдик. Ҳаётимдан хафа эмасман. Ҳозир бу ерлардан ҳам баҳор ҳиди келяпти. Урмонда турибмиз. Душманнинг ўқи етмайди, осколкаси излаб тополмайди. Кўп ҳижолат бўлманг. Қочқинлар бизни кўрганда камарини боғлашга ҳам вақт тополмай қолишади, жуда тез қувлаб кетяпмиз. Яқин кунларда дийдор кўришиб қолармиз...».

Сорахон урушга кетгач, онаси Майрам опа тузалмас дардга йўлиқиб, тез орада оламдан кўз юмди. Машъум бу хабар Сорахонга ҳам етиб борди. Оҳ-воҳ чекди, йиғлади, қайғурди. Аммо ўликни кўз ёши билан тирилтиб бўлмаслигини яхши биларди, тақдирга тан бериб, ғалаба кунини кутиб юраверди. Айни пайтда катта опаси Аминахонни бундан буён она деб аташга жазм этди. Бунга Аминахон ҳам рози бўлди, розилигини шеърий мисраларда ифодалади:

«Онанг бўлиб айланайин бўйингдан,
Дўстлар келиб таом есин тўйингдан.
Бир пиёла шароб тутиб қўлимдан
Хушвақт бўлиб тузинг ичай уйингдан».

Мазмуни юқорида келтирилган хат ҳам «Аяжон» сўзи билан бошланади. Албатта, у Амина опага аталган. Амина Аҳмедованинг кўзи олдида ёвуз душманни «жуда тез қувлаб кетаётган» Сорахон мана шундай гавдаланади:

Сайёрамисан — қўлингда қурол:
Садпорамисан тунлар чекиб зор,
Хипча белингда тортилган камар,
Ўхшайди юзинг тўлгач бир қамар.
Ёшликдан буён севган тилагинг,
Тинмай ишларди нозик билагинг,
Вулқондай қайнаб, сўнмас юрагинг,
Курашда кўрсат ўз жасоратинг.

Душманни «жуда тез қувлаб кетаётган» довюрак ўзбек қизи кўксини «Қизил юлдуз» ордени билан «Жанговар хизматлари учун» медали безаб турганлигини эслатиб қўйсак деймиз. Хўш, қандай хизматлари эвазига Сорахонга орден беришди? Ўқчи полк командири подполковник Фирсанов медицина хизмати младший лейтенанти Сора Раҳмоновани «Қизил Юлдуз» орденига тақдим этиш ҳақида дивизия командирлигига йўллаган ва қирқ бешинчи йилнинг, 23 январида имзо чеккан мукофот варақасида бундай деб ёзади:

«Ўртоқ Раҳмонова дорихона бошлиғи вазифасида хизмат қиларкан, полк шахсий составини жангга тайёрлаш даврида уни таъминлаш йўлида катта ғамхўрлик кўрсатди. Ярадор бўлиб қолган тақдирда шахсий пакетлардан қандай фойдаланиш услубларига жангчиларни ўргатиш юзасидан олиб борди. Пультуск шаҳридан олти километр ғарб-шимолда душман мудофаасини ёриб ўтиш учун бўлган жанг майдонида, душманнинг артиллерия ва миномётлардан ёғдириб турган ўқлари ёмғири остида санитарларга ва жанговар медицина пунктларига муттасил дори-дармон етказиб турди. Жароҳатланганларга амалда ўзи биринчи ёрдам кўрсатиб турди...».

Қўлимизда уч бурчак шаклида букланган мактуб. Оҳ, Сорахон, билганида эди, умрида сўнги марта жигарбандларига хат юбораётганини! Эҳтимол бунчалик оддий, қисқа, лўндагина ёзилмасди бу мактуб. Балким ҳали ўн гулидан бир гули очилмай туриб хазон бўлган умри ҳақида, ушалмай чала қолган орзу-умидлар, ширин хаёлларни шиббаларди охирги мактубига. Йўқ, Сорахон ўлим олдида таслим бўлгиси йўқ эди. У ҳали яшаш, тинч меҳнат қучоғига қайтиб фронтчиларга хос жасурлик жўшқин ҳаёт қучоғида жавлон уриб меҳнат қилмоқчи эди. Қолаверса севимли ёр, меҳрибон она бўлишни орзу қиларди.

«Ҳурматли акам, Мария опам ва болаларга! — деб бошланади хат. — Ака, қалай тани-бошингиз соғми, тузалиб кетдингизми? Мария опам болалари билан соғми? Туркистон қалай? Кунлар тинчлик билан исиб кетдими? Мен Қодир акамдан хат олиб турибман, тани-жони соғ, ишлаб юрипти. Уларнинг заводидан Тошкентда ишлашга бир қанча одам юборишибди. У қанча сўраса ҳам уни бўшатишмабди. Бизларда уруш йўқ, Германия территориясида у ёқдан бу ёққа кўчиб юрибмиз. Хайр, соғ бўлинглар. Ҳамма туғишганларга кўп салом.

Қизингиз Сора.
7. V. 45 йил».

Уруш қурбонсиз бўлмайди, деб бежиз айтмаганлар. Биз ғалаба қозондик, лекин Берлиндаги рейхстаг тепасида ғолибият байроғи ўрнатилган куни ғолиблар сафида Сорахон йўқ эди. У, лаънати урушнинг тугалланишига саноқли кунлар қолганида ҳалок бўлган эди.

Ҳ. ТОЖИБОЕВ.

[Давоми. Боши газетанинг 2 июль сонида].

Дунё овози
чет эл хабарлари

КУБА-АМЕРИКА МУНОСАБАТЛАРИ

ГАВАНА 2 июль. (ТАСС). Куба Ташқи Ишлар министрлиги Куба Республикаси билан Қўшма Штатлар ўртасида Нота айирбошланганлигини ҳамда бу ноталарда Чехословакиянинг Вашингтондаги элчихонасида АҚШда Кубанинг манфаатларини ҳимоя қилувчи бўлимни ва Швейцариянинг Гаванадаги элчихонасида АҚШ манфаатларини ҳимоя қилувчи бўлим очиш ҳақида гапирилганлигини хабар қилди. Бу бўлимлар 1 сентябрда очилади.

ЖИДДИЙ ТУСИҚ

ҚОҲИРА. 4 июль. (ТАСС). Металлургия базасининг занфлиги — араб мамлакатларида саноатни ривожлантириш йўлидаги жиддий тўсиқдир. Аҳоли жон бошига чўян ва пўлат ишлатиш жиҳатидан ана шу давлатларнинг деярли ҳаммаси дунёда охирги ўринларда турипшибди. Регионда шу кўрсаткичнинг ўртача даражаси 50 килограммга ҳам бормайди. Умуман олганда, араблар дунёсининг қора металлургия маҳсулотига бўлган эҳтиёжи 1975 йилда 7,5 миллион тонна бўлди, металлнинг анча қисми чет эллардан сотиб олинди.

Ғарчи кўпчилик араб мамлакатларида ҳозир қора металлургия корхоналари ишлаб турган, қурилаётган ёки пойиҳалаштирилаётган бўлса ҳам, яқин ўн йил мобайнидаги истиқболларни кўнгилдагидек дейиш қийин.

ЯНГИ ПУЛ БИРЛИГИ

БИСАУ. Яшилбурун ороллари республикаси территориясида янги миллий пул бирлиги жорий этилди. Янги эскудо, деди Бош министр Пудру Пирес мамлакатни реконструкция қилиш ва миллий мустақилликни мустаҳкамлаш жараёнининг муҳим қисми бўлиб хизмат қилади.

Миллий банк чиқарган банкнотларда Африканинг таниқли сиёсий арбоби Гвинея ва Яшилбурун ороллари мустақиллиги африка партиясининг асосчиси Амилкар Кабрал сурати тасвирланган. Амилкар Кабрал реакционерлар томонидан ёвузларча ўлдирилган эди. Миллий банкнинг мамлакатдаги бўлимлари пул айирбошлашга киришди.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

БУХАРЕСТ. Руминиянинг Арад шаҳрида янги химия комбинати ишга тушди. Азот кислота, ўғит ва аммиак ишлаб чиқарадиган заводлардан иборат бўлган бу янги корхона йилига салкам 1 миллион тоннага яқин химиявий маҳсулот ишлаб чиқара олади.

Араддаги химия комбинатининг ишга туширилиши 1977 йилги планни муваффақиятли бажаришга ёрдам беради. Шу планга мувофиқ бу йил мамлакатда 2,8 миллион тоннадан кўпроқ химиявий ўғит ишлаб чиқариш мўлжалланган.

БОНН. Неча йиллардан бери ГФРдаги ишсизлар 1 миллион кишидан камаймаётир. Кельнда бўлиб ўтган йиғилиш қатнашчилари ишсизликни қисқартириш мақсадида меҳнат қилиш ҳуқуқини таъминлаш ва қонун йўли билан зарур чораларни кўришни талаб қилдилар.

Таниқли иқтисодчи олим профессор Г. Хиккель йиғилишда сўзга чиқиб, ишсизликнинг кучайишига қарши чора кўриш билан бирга ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг сиёсий ҳамда демократик ҳуқуқлари учун доимий кураш олиб бориш кераклигини уқтириб ўтди.

РИМ. Шу йилнинг дастлабки 5 ойи мобайнида Италия Ташқи савдо балансининг камомати 2.360 миллиард лирага етди, деб хабар қилди статистика марказий институти. Камоматнинг асосий қисми мамлакатга нефть маҳсулотларини импорт қилиш оқибатида вужудга келди.

КУАЛА-ЛУМПУР. Сўнгги аҳоли рўйхатига кўра Малайзия аҳолиси 9 миллион 866 минг кишига етган. Бернама агентлигининг хабар қилишича, 1970 йилги рўйхатдан кейин ўтган 5 йил мобайнида малайзияликлар 976 минг киши кўпайган. Кейинги 20 йил ичида мамлакат аҳолисининг умумий кўпайиши 5,3 миллион кишини ташкил қилган.

КАНБЕРРА. Австралияда аборигенларнинг ҳуқуқлари ҳамон поймол этилмоқда. Австралия ҳукуматининг қарорига биноан қитъанинг маҳаллий аҳолисига медицина хизмати кўрсатиш маблағи деярли 50 процент қисқартирилди. Маъмурлар шу маблағни «тежаш» ҳисобига бюджет дефицитини камайтиришга уринмоқдалар.

(ТАСС 4 июль).

КОНТРРЕВОЛЮЦИОНЕРЛАР ФОШ БЎЛДИ

ЛИССАБОН. 2 июль. (ТАСС мухбири). Португалиянинг жанубидаги Хару шаҳрида қалбаки пул чиқарган шайка устидан суд бошланди. Улар 1975—1976 йилларда ўзларининг яширинча фабрикасида икки миллион Америка қалбаки доллари босиб чиқардилар. Дастлабки терговда аниқланишича, қалбаки пул чиқарган кишилар Португалия реакцион муҳожирларининг «Португалияни озод қилиш демократик ҳаракати» деб аталган ташкилот билан мустаҳкам боғланиб иш кўрган. Улар демократик режимни ағдариб ташлаш ва Португалия меҳнаткашларининг революцион сиёсий ва социал иқтисодий ғалабаларини тугатишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар.

Судда гувоҳлар дастлабки терговнинг хулосалари тўғри эканлигини тўла равишда тасдиқладилар. Қалбаки пул ясаб чиқарган шахслар Португалия экономикасининг барқарорлигига путур етказиш мақсадида қалбаки доллар чиқаришни ташкил этганлар. Яширинча фабрика Анголадан келган пулдор саноатчилар, ака-ука Лопешларнинг маблағи билан ташкил этилган. Улар Анголада халқ ҳокимияти ўрнатилгандан кейин Португалияга қайтиб келишган ва шайканинг бошқа иштирокчилари қамоққа олина бошлагандан кейин Лиссабондан чет элга кочиб кетишган. Қалбаки пул чиқарган кишилар реакцион Португалия эмиграциясининг чет элдаги маркази топшириқларига мувофиқ ҳаракат қилганлар ва яширин террорчи гуруҳларнинг бошлиқларидан бири 1-ранг капитани А. Калван билан алоқа боғлаганлар. У Ғарбий Европада иш кўраётган бошқа халқаро неофашист ташкилотлар билан боғланган.

Суд давом этмоқда. Португалия Демократик жамоатчилиги Португалия экономикасига путур етказишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган жиноятларга намунали жазо беришни талаб қилмоқда.

Э. КОВАЛЕВ.

ЮГОСЛАВИЯ Социалистик Федератив Республикаси. Белград шаҳридаги Конгресслар саройи. Бу ерда Европа хавфсизлиги ва ҳамкорлиги бўйича Кенгаш қатнашчилари бўлган давлатлар вакилларининг учрашуви ўтказилади.

ТАСС фотохроникаси.

ФОТОРЕПОРТАЖ

ДОВЮРАКЛАР СПОРТИ

Суратларда: терма командага даъвогар бўлган парашютчиларнинг навбатдаги машғулот пайти.

А. Абалян фотолари.

ИСТЕЪДОДЛИ УСТОЗ

Бокс ҳақида гап кетганда мухлислар биринчи галда «қора қоплон» номини олган жаҳон чемпиони, олимпиаданинг кумуш совриндори, мамлакатимизнинг бир неча марта чемпиони Руфат Рисқиев, мамлакат ва халқаро мусобақалар совриндорлари Феликс Пак, Николай Анфимов, Дмитрий Грубов, Абдулла Қодирохунов сингари боксчилар номини тилга олишади. Бу бежиз эмас. Негаки бу спортчилар турли мусобақаларда муваффақиятли қатнашиб келишмоқда. Республикамизда бокс мухлислари тобора кўпайиб бораётганлиги туфайли кўплаб лаёқатли «чарм қўлқоп» усталари етишиб чиқмоқда. Шунинг учун ҳам бугунги кунда Ўзбекистон боксчилари Иттифоқда умумкоманда ҳисобида пешқадамлардан саналади.

Бундай ютуқларга эришишда сўзсиз тренерларнинг хизмати катта. Ёшларга бокс сирларини ўргатиб, уларга катта мусобақаларга йўлланма беришда «Спартак» кўнгилли спорт жамиятининг тренери, истеъдодли устоз Ҳамидулла Ғозиевнинг ҳам муносиб улуши бор. Унинг ўзи бир неча йиллар давомида турли мусобақаларда «Спартак» шарафини ҳимоя қилди. 1961 йили ўтказилган ёшларнинг СССР чемпионатида иштирок этиб, бронза медали совриндори бўлди. Кейинчалик бир неча марта шаҳар чемпиони унвонини қўлга киритди. Ҳамидулла Ғозиев 1966 йили Ўзбекистон давлат физкультура институтини тугатгач тренерлик қила бошлади.

СССР халқлари VI спартакиадаси бронза медали совриндори, халқаро классдаги спорт мастери Илғор Эгамбердиев устози ҳақида шундай дейди:

— Мен бокс сирларини илк бор Ҳамидулла Ғозиевдан ўргандим. Мамлакат миқёсидаги турли мусобақаларда, халқаро турнирларда қўлга киритган ютуқларимнинг ҳаммаси устозимнинг узоқ ва машаққатли меҳнати маҳсули эканлигини яхши биламан. Шунинг учун ҳам биринчи тренеримга миннатдорчилик билдираман.

Навбатдаги машғулотларнинг бирига халқаро классдаги спорт мастерлари Николай Анфимов ва Илғор Эгамбердиевлар меҳмон бўлиб келишди. Улар ёш боксчиларга қимматли маслаҳатлар бердилар. Спорт мастерлигига номзод Аъло Икромов ва Саидазим Муҳиддинов, шунингдек Баҳриддин Абдуллаев, Ровшан Собитовлар машҳур боксчилардан кўп нарса ўрганишди. Баҳриддин Абдуллаев пойтахтдаги 65-мактабнинг 9-синфида ўқийди. У ёшлар ўртасида ўтган йилги республика чемпионидир. Саидазим Муҳиддинов эса Липецк шаҳрида ўтказилган Бутуниттифоқ турнирида мукофотли учинчи ўринни олишга муваффақ бўлди. Аъло Икромов бўлса ёшлар ўртасида икки марта Ўзбекистон чемпиони унвонини қўлга киритган. Истеъдодли устоз Ҳамидулла Ғозиевнинг бундай қобилиятли шогирдлари жуда кўп. Улар терма командамизнинг эртанги муносиб ўринбосарларидир. Ким билади дейсиз, эҳтимол улар орасидан Москва олимпиадаси иштирокчилари ҳам етишиб чиқар.

Ш. ҚОСИМОВ,
Д. УСМОНОВ.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

СПОРТ

ЕНГИЛ АТЛЕТИКАЧИЛАРИМИЗ ҒАЛАБАСИ

Икки кун давомида Сочи шаҳрида Совет Иттифоқи ва Америка Қўшма Штатлари енгил атлетикачиларининг анъанавий матч-учрашуви бўлиб ўтди.

Бу йилги турнирда республикамиз вакиллари ҳам совет спорти шарафини ҳимоя қилганликлари айниқса қувончли. Шу ўринда андижонлик узоқ масофага югурувчи Светлана Ўлмасованинг қатнашувини алоҳида таъкидлаш керак. 3 минг метрга югуришда республикамиз вакили олдинга ўз командадоши Ирина Бондарчукнигина ўтказиб юбориб, иккинчи ўринни олди.

Республикамизнинг яна бир вакили тошкентлик С. Шаталина ҳам СССР терма командасига чақирилган эди. Светлана 400 метрга ғовлар оша югуришда тўртинчи ўринни эгаллаб команда тренерлари ва мутахассисларнинг ишончини оқлади. Енгил атлетикачиларимиз команда ҳисобида (207:171) ғалаба қозондилар.

◆

УЧ ТУР ҚОЛГАНДА

Биринчи лига командалари ўртасида мамлакат футбол чемпионати биринчи давра ўйинлари тугашига уч тур қолди. Лекин оралиқ марра яқинлашган сари Тошкентнинг «Пахтакор» командаси футболчилари мавсум бошидаги суръатларни бўшаштириб қўймоқдалар. Навбатдаги тур ҳам пахтакорчилар учун омадсиз бўлди.

Бу сафар Тожикистон пойтахтида ўйнаган ҳамшаҳарларимиз маҳаллий «Помир» командасига 0:2 ҳисобида ютқазиб қўйдилар. Бу мағлубият уларнинг турнир жадвалидаги вазиятларини бир мунча мураккаблаштириб қўйди.

Олий лига йўлланмалари учун курашаётган бошқа коллективлар эса биринчи даврани анча яхши якунламоқдалар. Минск Динамочилари Ростов-Дон армиячиларини 5:0 ҳисобида ютганликларини илгари хабар қилган эдик. Пешқадамлар билан изма-из келаётган Москва спартакчилари ўз майдонларида «Терек» (Грозний) командасини 4:1 ҳисобида мағлубиятга учратишди. Қолган учрашувлар қуйидагича тугади:

«Динамо» (Л)—«Таврия» —3:1, «Кузбасс» —«Кривбас» —1:0, «Уралмаш» — «Металлург» —2:0, «Звезда»—«Спартак» (И-Ф) — 2:2, «Рубин» —«Нистру» —1:1, «Колхозчи» —«Торпедо» —4:1.

...ЎТТИЗ парашютчини бағрига олган спорт самолёти аэродромдан парвоз қилгандан кейин чорак соат ўтмасданоқ тренернинг «сакрашга тайёрланинг» деган командаси эшитилди. Ҳамма парашютларини яна бир бор кўздан кечирди. Самолёт минг метр баландликда учиб борарди.

Бугунги машғулотларга республикамиз ва совет спорти шарафини жаҳон биринчиликлари ва халқаро турнирларда муваффақиятли ҳимоя қилган Юрий Бесстрашнов бошчилик қилмоқда. Унинг ўзи неча юз марталаб парашютда сакраган, жаҳон рекордлари ўрнатган, мамлакат чемпиони деган юксак номга сазовор бўлган. Эндиликда эса бой тажрибаларини ёшларга ўргатмоқда.

Самолётдан ажралган «нуқта»лар бир зумда осмонда мовий гумбазлар ясади. Турли рангдаги шойи парашютлар қуёш нурида товланиб, ажиб манзара кашф этган. Ердаги маррани кўзлаб тушаётган спортчиларнинг харакатига тан берасан, киши. Улар парашют боғичларини «рул» қилиб истаган томонга буришмоқда. Шамол қанчалик қаршилик қилмасин, марра сари аниқ ҳаракат билан тушишмоқда.

СССР спорт мастерлари В. Кирюхин, Н. Круглова, шунингдек О. Здерева, Т. Захарова, А. Рижов, В. Мудрак ва бошқалар шу кунги машғулотларда устозларнинг «аъло» баҳоларига сазовор бўлишди. Яъни улар минг метр баландликдан сакрашда маррага бехато, аниқ тушдилар.

— Донецкда ўтказиладиган Бутуниттифоқ мусобақалари программасига парашют спортининг кўпгина турлари киритилган. Ҳавода парашютларни очмай туриб эстафета таёқчасини узатиш, турли акробатик машқлар бажариш, турли баландликлардан сакраш бўйича беллашувлар бўлади, —дейди парашютчилар звеноси командири, спорт мастери Юрий Бесстрашнов, —терма командамиз 7 кишидан ташкил топади. Бу ўринга эса ҳозирда 30 спортчи даъвогарлик қилмоқда.

ДОСААФ аэродромидан яна бир спорт самолёти осмонга парвоз қилди. Машқлар, тинимсиз машқлар, турли баландликлардан сакрашлар давом этмоқда. Ҳамманинг нияти юксак натижа кўрсатиб терма команда сафидан жой олиш. Қайси спортчи ҳам Бутуниттифоқ мусобақаларида жонажон республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилишни истамайди дейсиз. Бунга эса кучлиларнинг кучлиларигина муяссар бўлади.

Ш. УМУРЗОҚОВ,

БИР ЁШЛИ САВОДХОН

КИЧКИНА Тарас бир ёшга тўлган кунида совға қилинган ўйинчоқлар орасида мактаб ёшидагилар учун мўлжалланган рангли алифбе-ўйинчоқ ҳам бор эди.

Бола столдаги бу ёғоч квадрат тахтачаларни ёйиб, ўйнай бошлади. Ўйинчоқ унга жуда ёқиб қолди. Шунда онаси беихтиёр боланинг ўйинига қўшилиб, «бу — А харфи, буниси Б, мана буниси эса В бўлади», деб ўргата бошлади. У ўз ўғлига алифбедан дарс бераётганини хаёлига ҳам келтирмас эди.

Эртасига Тарас яна алифбе-ўйинчоқни ўйнай бошлади. Улардан бирини таниб А деб айтганида, она жуда ҳайрон қолди. Бир ой ўтгач эса Тарас ҳамма ҳарфларни аниқ-равшан таниб олди. Столда тартибсиз ётган алифбе ўйинчоқларни кўрсатиб, қайси ҳарфни сўрасангиз, бола дарҳол ўша ҳарфни топиб берадиган бўлди. Бора-бора у ҳарфларни ўзи одатланган тахтачалардангина эмас, балки «Ленинградская правда», «Смена» газеталарининг номларидан ҳам таниб ола бошлади. Сайлга олиб чиқилганида эса бола вивескалардаги ҳамма ҳарфларни овоз чиқариб айтиб берар ва шундан сўнггина йўлда давом этарди.

Бир куни қизиқ воқеа содир бўлди. Тарас отасига китобдаги ҳарфларни айтиб бераётганида охирига савол аломати қуйилган сўзни учратиб қолди. «Бу ҳарфни билмайман, бу нима?» деб сўради у савол аломатини кўрсатиб. У отасидан бу аломат нимани билдиришини ҳадеб сўрайвериб ҳол-жонига қўймади.

Бу бола тўрт ойлигидаёқ онасини «Ойи-ойи» деб чақириб, уни ҳайрон қолдирган эди. Бу ҳақда бошқаларга гапириб беришганида эса улар то ўзлари ишонч ҳосил қилмагунча, бунга ишонишмасди.

Тарас бошқа болаларга бир мунча ўхшамайди. Унинг хонасида ўйинчоқлар ва эртак китоблар билан тўла кичик жовон бор. Бола ўйинчоқларни доимо тартиб билан териб қўяди, битта-иккитасини олиб ўйнаб бўлгач, дарҳол ўз жойига қўяди. Китобчаларни эса ҳеч йиртмайди, авайлаб тутади. Бир ва ундан катта ёшдаги болалар одатда китоблардаги расмлар билан қизиқишади, расмлар остидаги сўзларга эса деярли аҳамият беришмайди. Кичкина Тарасни бўлса расмдан кўра кўпроқ ҳарф қизиқтиради. У бир ёшу икки ойлигида қисқа сўзларни бўғинларга ажратиб ўқишни ўрганиб олди ва бора-бора бу сўзларни аниқ-равшан ўқий бошлади. Унинг отаси — ленинградлик ҳайкалтарош Григорий Александрович Черниенко ва онаси — фигурали учиш бўйича тренер Нина Владимировна Черниенко «Биз болани атайин саводга ўргатмадик, Тарасниng ўзи бу ишда ташаббускор бўлди», деб ишонтиришди.

Ленинград педиатрия медицина институтининг ректори, профессор Галина Александровна Тимофеева буни шундай изоҳлайди:

— Тан олиш керак, бу ҳодиса мени жуда ҳайратга солди. Тўғри, бизнинг замонамизда икки-уч ёшидан бошлаб шахмат ўйнайдиган ёки бошқа ҳил қобилиятларини барвақт намойиш қилган болаларни учратиш мумкин. Аммо, бир ёшлигида алифбени билган болани биз ҳали учратмадик.

Институт Тарасни ўз назорати остига олган. Ҳозир бола жисмонан жуда соғлом, бу эса, табиийки, унинг руҳий жиҳатдан ҳам соғлом бўлишининг гаровидир. Уйида бола тинч-хотиржам шароитда ўсмоқда, унинг асаб системасига ҳеч ким ва ҳеч нарса салбий таъсир кўрсатмайди. Бу ҳам катта аҳамиятга эга.

Боланинг ўзи ўйин жараёнида алифбени ўзлаштиргани айниқса диққатга сазовор. Ишонамизки, бундан буён ҳам боланинг ота-оналари Тараснинг ақлини ўстирамиз, деб ортиқча қийнамайдилар, «Вундеркинд» деган ном кетидан қувмайдилар.

Пировардида бошқа ота-оналарни огоҳлантирмоқчимиз: Тараснинг савод чиқарганлигини ўқиб, бир ёшли болаларингизни саводга ўргатиш учун асло уринманг. Юқорида ўқиганларингиз ҳар нарсанинг ўз вақти соати бор, деган нақлни истисно қилмайди.

Е. ОЗЕРНАЯ,

Ленинград.
«Здоровье» журналидан
Э. МАМАЖОНОВА
таржимаси.

Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
9. 10 ИЮЛЬ СОАТ 19.30 ДА

ЛИРИК ХОНАНДАЛАР ВА РАҚҚОСАЛАР КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

УЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КУРСАТГАН АРТИСТ ВА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ХАЛҚ АРТИСТИ
Гулшод ОТАБОЕВА
УЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КУРСАТГАН АРТИСТ, УЗБЕКИСТОН ЛЕНИН КОМСОМОЛИ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТИ
Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА
КАРФАГЕНДА БУЛИБ УТГАН VIII ЖАҲОН ЁШЛАРИ ФЕСТИВАЛИНИНГ ЛАУРЕАТИ
Мавлуда ОЙНАҚУЛОВА
УЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ «ГУЗАЛ» АНСАМБЛИ
Солистлар: ФАХРИДДИН УМАРОВ, БАХТИЕР ТУЛАГАНОВ, ФОТИМА БАРАТОВА, ҲОЖИАКБАР ҲАМИДОВ, АБДИҚОДИР ЮСУПОВ, ДИЛБАР АБДУЛЛАЕВА, ЛОЛА ОҚИЛОВА, МАЛИКА АҲМЕДОВА, ГУЛНОРА АЪЗАМОВА, ШЕРҚУЗИ ҒОЗИЕВ, АБДУФАТТОҲ САИДОВ.
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ
Музика раҳбари —Туйғун ОТАБОЕВ.
Программани МАВЛУДА ҲОЛДОРОВА олиб боради.
БИЛЕТЛАР КОНЦЕРТ ЗАЛИ КАССАСИДА СОАТ 14.00 ДАН, ШАНБА ВА ЯКШАНБА КУНЛАРИ СОАТ 11.00 ДАН СОТИЛАДИ.
КОЛЛЕКТИВ БУЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ
86-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1977—78 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БУЙИЧА

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МЕТАЛЛ БУЙИЧА ТОКАРЬ. Ўқиш муддати — 1—2 йил (14—15 ёшлилар);
ФРЕЗЕРЧИЛАР. Ўқиш муддати — 1 йил (15 ва ундан катта ёшдагилар);
ҚОЛИПЧИ. Ўқиш муддати — 1 йил (17 ва ундан катта ёшдагилар), қолипчиларга стипендия ҳам берилади;
ДИПЛОМЛИ ЭЛЕКТР-ГАЗ ПАЙВАНДЧИ. Ўқиш муддати—2 йил (16 ярим ва ундан катта ёшдагилар);
МЕХАНИКА ЙИҒУВ ИШЛАРИ СЛЕСАРИ. Ўқиш муддати — 1—2 йил (14 ярим ва ундан катта ёшдагилар);
СЛЕСАРЬ-АСБОБСОЗ. Ўқиш муддати — 2 йил (14 ярим ва ундан катта ёшдагилар);
САНОАТ УСКУНАЛАРИНИ ТУЗАТИШ БУЙИЧА СЛЕСАРЬ. Ўқиш муддати — 2 йил (14 ярим ва ундан катта ёшдагилар);
ЭЛЕКТР-ГАЗ ПАЙВАНДЧИ. Ўқиш муддати—1 йил (17 ярим ва ундан катта ёшдагилар);
ЭЛЕКТР КУПРИКЛИ КРАН МАШИНИСТИ. Ўқиш муддати — 1 йил (17 ярим ва ундан катта ёшдагилар). Электр кўприкли кран машинистларига стипендия ҳам берилади.
БИЛИМ ЮРТИГА — 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БУЛГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Ўқувчилар кунига уч маҳал иссиқ овқат билан таъминланадилар. Зарур бўлганларга ётоқхонадан жой берилади.
Ўқувчилар ишчи-ёшлар мактабида ўрта маълумот олишлари мумкин.
ЎҚИШ ДАВРИ УЗЛУКСИЗ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚУШИЛАДИ.
Билим юртида бўш вақтларда шуғулланиш учун 8 та тўгарак ва 11 спорт секцияси ишлаб турибди. Жумладан, эстрада, духовой ва миллий ансамбль мавжуд. Каникул даврида дам олиш учун Чимён районида лагерь бор.
Билим юртини тугатганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига кириш учун имтиёзлардан фойдаланадилар.
ҲУЖЖАТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.
Кирувчилар ариза билан бирга қуйидагиларни қўшиб топширишлари лозим: таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, характеристика, 3x4 см. ҳажмда 6 дона фотосурат.
Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри-52. Содиқов кўчаси, 15-уй (4, 5-троллейбуслар, 21, 73-автобусларнинг «Экскаватор заводи» бекати).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ
10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — «Бемаъни кун ёки Фигаронинг уйланиши» (фильм-спектакль). 15.00 — Ҳужжатли фильм. 15.55 — Биз табиат билан ганишамиз. 16.15 — Б. Брехт ижоди. 17.15 — Москвалик-ларнинг ишчи кафолоти. 17.45 — Китоб. Давр. Китобхон. 18.15 —Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Инсон ва қонун. 19.45 — Жазоир Халқ Демократик Республикаси мустақил деб эълон қилинганининг 15 йиллигига. 20.45 — «Классик симфония». 21.00 — Бизнинг биография. 1953 йил. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Футбол. «Динамо» (Тб) — «Торпедо». 24.00 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ
11.30—Болалар учун фильм. 12.00 — «Болаликнинг сўнгги ёзи» (бадиий фильм, 1-серия). 13.05 — «Оқ дарё устида момақалдироқ» (бадиий фильм). 18.25 — Мультфильм. 18.45 — Ёш куч (спорт программаси). 19.15 — «Прогресс». 19.45 — Ахборот. 20.00 — Телевизион фильм-балет. 20.15 — Телевизион новеллалар театри. 21.00 — Ахборот. 21.20 — «Дилшод» халқ ашула ва рақс ансамбли солистлари М. Сотволдиева, Ю. Тиллабоев, М. Орипов концерти. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Комплекс механизация — пахтачиликда бош йўналиш. 22.45 — Кино оламида.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА
19.05—Болалар учун фильм. 19.25 — «Болалик, балоғат ёши, ёшлик» (фильм-спектакль, 2-қисм). 20.25 — Реклама. 20.40 — Янгиликлар. 21.00 — Фильм-концерт. 21.30 — Математика.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА
САНЪАТ САРОЙИ —Муҳаббат ёзи (катта зал), Аёл ва иблис (кичик зал, кундуз ва кечқурун).
Сиздан угина, биздан бугина— «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).
Қадрсиз киши — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда).
Чўзилган иш — «МОСКВА» (14, 16, 18, 19.30 да).
ЁЗГИ БИНОДА
Сиздан угина, биздан бугина— «ФЕСТИВАЛЬ» (21, 22.30).
Тузоқ-ўрдан —«ХИВА» (21, 22.30).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ БОШ НЕФТЬ БАЗАСИ
1 ИЮЛДА ТУГАТИЛДИ
НЕФТЬ МАҲСУЛОТЛАРИ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ ВА ТАРҚАТИШ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ БОШҚАРМАСИ ТУЗИЛДИ.
Ҳамма даъволар нефть маҳсулотлари билан таъминлаш ва тарқатиш Тошкент область бошқармасида эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.

Тошкент шаҳар ижроия комитети маҳаллий саноат бошқармасининг
ТОШКЕНТ КАРАВОТ ЗАВОДИ
1 ИЮЛДА ТУГАТИЛДИ
Ҳамма даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Зарбдор кўчаси, 12-уй.

ТОШКЕНТ ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ «ВАГРЕСТ» КОРХОНАСИ
ОФИЦИАНТКАЛАР ТАЙЕРЛАЙДИГАН
6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА
ҚИЗЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
ҲАР ОЙДА ЎРТА ҲИСОБДА 50 СЎМДАН СТИПЕНДИЯ БЕРИЛАДИ. АМАЛИЙ МАШҒУЛОТЛАР АЭРОПОРТ РЕСТОРАНИДА ЎТКАЗИЛАДИ.
КУРСЛАРНИ ТУГАТГАНЛАР КОМФОРТАБЕЛЛИ ВАГОН-РЕСТОРАНЛАРДА ИШЛАЙДИЛАР.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри —22, Фрунзе райони, Бошлиқ кўчаси, 10-уй, кадрлар бўлими (50, 31-автобуслар ва 14-троллейбуснинг «Қизил тўқимачи» станцияси бекати).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся
БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача, Эълонлар — 338142.

Р. 13279. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. 1655.